

**UNIVERZITA PARDUBICE**

Fakulta ekonomicko – správní

**Analýza a komparace spořicíh účtů  
vybraných bank v České republice**

Michaela Harantová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice  
Fakulta ekonomicko-správní  
Ústav ekonomie  
Akademický rok: 2009/2010

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela HARANTOVÁ**  
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**  
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Analýza a komparace spořicíh účtů vybraných bank  
v České republice**

### Zásady pro vypracování:

Práce se zaměří na popis a porovnání jednotlivých spořicíh účtů vybraných českých bank.

Práce bude obsahovat :

- Charakteristiku bankovního sektoru v České republice
- Charakteristiku depozitních produktů
- Charakteristiku spořicíh účtů
- Rizika spořicíh účtů
- Komparaci spořicíh účtů ve vybraných bankách v České republice

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁK, Petr. Bankovníctví pro bankéře a klienty. [s.l.] : Linde, 2008. 688 s.

POLOUČEK, Stanislav, et al. Bankovníctví. Praha : C.H.Beck, 2006. 716 s.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. Komerční bankovníctví v České republice. Praha : Oeconomica, 2007. 338 s.

REVENDA, Zbyněk, et al. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha : Management Press, 2005. 627 s.

SEKERKA, Bohuslav. Banky a bankovní produkty. Praha : Proffes Consulting, 1997. 532 s.

SYROVÝ, Petr, NOVOTNÝ, Martin. Osobní a rodinné finance. Praha : Grada, 2005. 176 s.

SYROVÝ, Petr. Investování pro začátečníky. Praha : Grada, 2005. 108 s.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava. Bankovníctví I. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2005. 201s.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Lucie Vrtěnová  
Ústav ekonomie

Datum začání bakalářské práce:

29. června 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. srpna 2009

Prohlašuji, že tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

Ve Stěžerách, dne 29. 4. 2010

## **Anotace**

V této bakalářské práci je pojednáno o obecné charakteristice bankovního sektoru, jednotlivých obchodních bankách a též České národní bance. Dále jsou vysvětleny bankovní produkty a obchody včetně obecné charakteristiky depozit a jednotlivých depozitních produktů, jako jsou například vklady na viděnou, termínované vklady, úsporné vklady, bankovní dluhové cenné papíry či stavební spoření. Tato práce se též zabývá pojištěním vkladů a právní úpravou smlouvy o vkladovém účtu. V práci je také popsána charakteristika spořicíh účtů a spoření a poslední část je zaměřena na samotný návrh postupu pro komparaci jednotlivých spořicíh produktů. Tento návrh je realizován pomocí Saatyho metody, jenž se používá pro volbu vah.

## **Klíčová slova**

Bankovníctví, bankovní systém, obchodní banka, depozitum, pojištění vkladu, spořicí účet, Saatyho metoda, Saatyho matice, výnos spořicího účtu

## **Title**

Analysis and comparison of saving accounts of selected bank institutes of Czech republic

## **Annotation**

In the first part of this bachelor's work is dealing with the general characteristics of the banking sector, commercial banks and also the Czech national bank. Also banking products are explained there and banking stores, including the general characteristics of deposits and deposit products, such as sight deposits, time deposits, savings deposits, bank debentures and building savings. This section also deals with insurance and the law applicable to a deposit account. This work also describes the characteristics of savings accounts, and savings and last part focuses on the actual proposal of comparison of individual savings products. For this analysis is used Saaty method based on the system of particular criteria weights.

## **Keywords**

Banking, banking system, commercial bank, deposit, instance of deposits, saving account, Saaty method, Saaty matrix, pay – off from saving account

## **Poděkování**

Mé díky patří všem, kteří mi svými cennými radami a připomínkami umožnili tuto bakalářskou práci zpřehlednit a lépe vypracovat. Dále také děkuji pracovníkům České spořitelny, a.s., Československé obchodní banky, a.s. a Komerční banky, a.s., kteří mně zprostředkovali mnoho potřebných informací.

Zvláštní poděkování je určeno paní Ing. Lucii Sobotkové, Ph.D., mé vedoucí práce, za její trpělivost, připomínky, pomoc a návrhy, které vedly ke zlepšení kvality této bakalářské práce.

## Obsah :

Úvod.....	9
<b>1 Charakteristika bankovního sektoru .....</b>	<b>11</b>
1.1 Historický vývoj bankovníctví .....	11
1.2 Charakteristika bankovního systému .....	12
1.2.1 Česká národní banka .....	13
1.2.2 Obchodní banky .....	16
1.3 Bankovní obchody a produkty.....	21
<b>2 Charakteristika depozitních produktů.....</b>	<b>24</b>
2.1 Obecná charakteristika depozit.....	24
2.2 Jednotlivé druhy depozitních produktů.....	26
2.2.1 Vklady na viděnou .....	26
2.2.2 Termínované vklady.....	26
2.2.3 Úsporné vklady .....	27
2.2.4 Bankovní dluhové cenné papíry.....	28
2.2.5 Stavební spoření.....	30
2.3 Právní úprava vkladů.....	31
2.3.1 Pojištění vkladů.....	31
2.3.2 Právní úprava smlouvy o vkladovém účtu.....	32
<b>3 Charakteristika spořicíh účtů .....</b>	<b>33</b>
3.1 Spořicí účty.....	33
3.2 Vybrané spořicí účty .....	34
3.3 Spoření .....	36
<b>4 Analýza spořicíh účtů na základě multikriteriálního rozhodování.....</b>	<b>38</b>
4.1 Saatyho metoda.....	38
4.2 Kritéria pro hodnocení výhodnosti spořicího účtu.....	39
4.3 Návrh komparace spořicíh účtů .....	45

<b>Závěr .....</b>	<b>48</b>
<b>Použitá literatura .....</b>	<b>49</b>
<b>Seznam tabulek a grafů .....</b>	<b>51</b>
<b>Seznam zkratek .....</b>	<b>52</b>
<b>Seznam příloh.....</b>	<b>52</b>



## Úvod

V České republice je bankovní sektor výrazně ziskovým a dobře fungujícím oborem podnikání, a tudíž hraje klíčovou roli při rozvoji celé české ekonomiky. Po vstupu České republiky do EU je také možné vidět zřetelný trend pronikání zahraničních bank na český finanční trh, který přispívá k dalšímu rozvoji tuzemského bankovního sektoru. V průběhu celosvětové finanční a ekonomické krize v posledních letech vykazoval nemalý stupeň stability, přičemž v této oblasti nechyběla ani značná míra inovace bankovních služeb a jejich rozvoje, mezi něž je možné zařadit například novinky v oblasti internetbankingu.

Přestože ekonomická krize české banky příliš neovlivnila tak jako banky ostatní, měla velký vliv na občany. V době ekonomické krize značně vzrostl počet lidí, kteří se začali zajímat o možnosti spoření. Stále větší podíl české populace se přiklání k nutnosti spořit, jelikož mnoho občanů také muselo využít své úspory a to například z toho důvodu, že v průběhu krize ztratili zaměstnání. Nemalé procento občanů se v současné době snaží myslet na finanční rezervu. Také pokud občan chce zajistit do budoucna sebe nebo svoji rodinu, vyřešit bydlení, studium dětí, zajistit se na stáří nebo jen zhodnotit své finanční prostředky, je pro něho nezbytné vybrat si spořicí produkt, který bude pro klienta výhodný jak z hlediska výnosu, tak z hlediska poskytovaných služeb. Způsobů jak zhodnotit volné finanční prostředky je obrovské množství.

Jednou z možností je vložit peníze na spořicí účet, který spojuje výhody termínovaného vkladu a běžného účtu. Spořicí účty nabízí v současné době téměř všechny banky, které působí na finančním trhu v České republice. V této práci bude zpracován přehled vybraných spořicích účtů a také jejich charakteristika či právní úprava.

**Cílem této bakalářské práce je na základě multikriteriálního rozhodování analyzovat spořicí účty u vybraných bank.**

Pro tento cíl se ukázala jako nejlepší řešení být Saatyho metoda stanovení vah kritérií, protože se porovnání týká kvalitativních kritérií. V této bakalářské práci je tento návrh realizován na základě informací od pracovníků konkrétních bank. Komparace se bude týkat tří spořicích produktů u třech nejvýznamnějších bank v České republice a to České spořitelny (dále jen „ČS“), a.s, Komerční banky (dále jen „KB“), a.s. a Československé obchodní banky (dále jen „ČSOB“). V oblasti českého bankovníctví se jedná o velmi koncentrovanou část finančního trhu a to z toho důvodu, že tyto tři největší bankovní instituce mají dle Ministerstva financí ČR přes 50% podíl na celkových aktivech bankovního sektoru. V této

práci také bude pojednáno o tom, na čem závisí výběr konkrétního produktu občanem. Pomocí Saatyho metody tak bude navrhnout na reálném příkladě postup hodnocení výhodnosti konkrétních spořicíh účtů.

Spořicí účty budou porovnány podle určitých kritérií a na základě Saatyho metody budou jednotlivých kritériím přiřazeny váhy, které určí pořadí důležitosti jednotlivých kritérií. Saatyho metoda bude provedena podle názorů pracovníků všech tří dominujících bank. Poté na základě další Saatyho matice bude určeno, který z vybraných produktů je nejvýhodnější. V této bakalářské práci se jedná se o výpočet výnosu spořicíh účtů pomocí složeného spoření, které je upraveno s ohledem na konkrétní způsob úročení, což je například úročení pásmové se všemi jeho specifiky. Při výpočtu spoření budou brány v úvahu tři různé velikosti vkladů a po výpočtu výnosu z úroku budou odečteny poplatky, jež si banka účtuje, přičemž se například jedná o měsíční poplatek za vedení účtu. Poplatky bude nezbytné odečíst z toho důvodu, abychom zjistili, kolik pro klienta činí čistý výnos, a abychom byli schopni produkty snáze porovnat. Přestože by inflace u mnoha spořicíh účtů mohla pokrýt téměř celý čistý výnos, stále jsou spořicí účty velmi oblíbený produkt mezi občany.

# 1 Charakteristika bankovního sektoru

## 1.1 Historický vývoj bankovníctví

Bankovníctví má dlouhou historii. Vzniklo v Itálii ve 13. století, kde také později vznikly i první banky, a velmi úzce souviselo s obchodem. Za nejstarší úvěrovou instituci je považována Banca Monte dei Paschi di Siena, která byla založena již v roce 1472. Bankovníctví v našich zemích se vyvíjelo stejně jako v jiných evropských státech. První bankovní obchody proběhly v podstatě dávno a to když si panovníci půjčovali od věřitelů, povětšinou obchodníků, peníze, které jen zřídka spláceli. Již v 16. století vznikaly určité soukromé bankovní domy, které byly pouze doplňkem obchodní činnosti a v 17. století už byly jednoduché bankovní operace samostatným předmětem podnikatelského rozvoje. Významný vývoj bankovníctví probíhal v Rakousku. První skutečná banka byla rakouská Vídeňská městská banka – Wienerstadt Bank (Šenkýřová a kol., 2005, str. 35). Byla založena roku 1706 a jejím úkolem byla hlavně správa státních financí. Poté roku 1816 byla také v Rakousku založena národní banka, ze které se vyvinula standardní cedulová banka.

Roku 1847 se v Praze otevřela filiálka Vídeňské národní banky a v té době také v Praze působilo několik německých bankéřských rodin. V letech velkého bankovního rozvoje vznikla u nás později nejvýznamnější banka Živnostenská banka pro Čechy a Moravu. Živnobanka se stala centrem kultivace a zušlechťování bankovního a finančního myšlení vůbec. Ke konci 19. století nastala éra „malobankovníctví“, kdy se rozvíjelo lidové peněžnictví, a vznikla poštovní spořitelna, která měla možnost rozvoje díky rozvíjejícímu se poštovnímu systému. Na počátku 20. století vzniklo mnoho českých bank na komerční bázi. Národní banka československá zahájila svou činnost až v roce 1926 a od té doby několikrát změnila svůj název. Kromě ústředí a hlavního ústavu měla 34 filiálek a 143 poboček ve významnějších městech. Dlouhou dobu poté byly banky pod kontrolou německých vlastníků. V roce 1945 byly všechny banky znárodněny prezidentskými dekrety. Státní banka československá se během tohoto období v podstatě přeměnila na univerzální banku a tak zůstala do roku 1989.

Po tomto roce vzniklo mnoho komerčních bank, které měly přispět k rozvoji tržní ekonomiky. Prudký rozvoj bankovníctví však přinesl i mnoho problémů jako bankroty nebo nucené správy v dalších bankách. Proto se později zpřísnily podmínky pro vstup do bankovního sektoru. Během té doby se na trh dostaly banky jako například ČS, která konkrétně v roce 1992 navázala na tradici československého spořitelnictví.

## 1.2 Charakteristika bankovního systému

Bankovní systém v daném státu je souhrn bank, které leží na jeho území. Mezi těmito bankami jsou definovány vztahy. Funkce bankovního systému jsou podmíněny ekonomickým prostředím v dané zemi, tradicemi či zapojením země do mezinárodní spolupráce.

Bankovní systémy se dělí na jednostupňové či dvoustupňové podle institucionálního oddělení centrální banky. Moderní bankovní systémy jsou založeny na dvoustupňovém principu, kdy centrální banka zabezpečuje makroekonomické funkce, a mikroekonomické činnosti jsou přenechány bankám komerčním, jenž provádí svou činnost na ziskovém principu. Ve většině zemí s tímto principem proto existují minimálně dva zákony, které upravují poměry v bankovním sektoru a to zákon o finančních institucích a zákon o centrální bance. Dříve však byl systém jednostupňový, kdy centrální banka neexistovala, a všechny činnosti byly prováděny bankami obchodními. Jednou z forem jednostupňového modelu byl bankovní systém v zemích s centrálně plánovanou ekonomikou, kde existovala monobanka, která prováděla všechny, jak makroekonomické, tak mikroekonomické funkce. Dále existovaly ještě banky specializované.

Bankovní systém v ČR jako členské země EU je determinován principy, které jsou obsaženy ve směrniciích EU upravujících činnost bank a celého bankovního systému. Je založen na principu dvoustupňového univerzálního bankovníctví s existencí určitých specializovaných bank (Revenda a kol., 2005, str. 122). Jednotlivé obchodní banky se liší charakterem, a tudíž je dělíme na banky univerzální a banky specializované. Banky univerzální mají povolení vykonávat převážnou část bankovních činností, zatímco banky specializované jsou zaměřeny jen na určité části bankovního trhu.

### *Vliv EU na české bankovníctví*

Bankovníctví je globální odvětví. Všude na světě je ovlivňováno vnějšími faktory a to především v malých nebo ekonomicky vyspělých státech. Po vstupu ČR do EU se proto musíme řídit politikou i legislativou EU, která je ale regulována poměrně volně a důraz je kladen na regulaci a dohled na národní úrovni. Přijaty byly pouze tři bankovní direktivy, ale s bankovníctvím je spojena i řada dalších direktiv či opatření EU. Jejich cílem je vytvoření jednotného bankovního trhu EU s liberalizovaným prostředím, umožňujícím konkurenci v rámci cele EU (Polouček, 2005, str. 16). Většina direktiv byla do české legislativy promítnuta již před vstupem do EU.

První bankovní direktiva<sup>1</sup> byla přijata v roce 1977 a pokládá základy standardizace pro založení a činnost finanční instituce a pro výkon dohledu nad nimi.

Druhá bankovní direktiva<sup>2</sup> byla přijata v roce 1989 a sjednocuje udělení bankovní licence a umožňuje volné zakládání poboček na celém území EU.

Třetí bankovní direktivou<sup>3</sup> je v podstatě novela první a druhé bankovní direktivy. Byla přijata v roce 1995 a zavádí do právní úpravy zásadu obezřetného dohledu. Také zpřísňuje podmínky vstupu do odvětví a stanovuje povinnosti auditorů.

Existuje mnoho dalších direktiv<sup>4</sup> EU, které se také dotýkají bankovního sektoru. Jedná se o direktivy, které řeší roční účetní závěrky bank a jiných finančních institucí, vlastní kapitál a ukazatele platební schopnosti úvěrových institucí, systém pojištění depozit atd. A tímto způsobem jsou banky v celé EU ovlivňovány.

### 1.2.1 Česká národní banka

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, který v souvislosti s rozdělením ČSFR ustanovuje centrální banku na území české republiky, řadí Českou národní banku (dále jen „ČNB“) k nejvíce nezávislým centrálním bankám na světě (Polouček, 2005, str. 224). ČNB se nachází na vyšší úrovni českého bankovního systému, zatímco na nižší úrovni jsou obchodní banky, mezi něž se počítají i pobočky zahraničních bank působících na našem území. Bankovní systém je omezen legislativním rámcem a také opatřeními ČNB<sup>5</sup>. Tyto zákony mají vliv na fungování bankovního systému, za který má u nás zodpovědnost ČNB.

ČNB je centrální bankou státu se sídlem v Praze, v jejímž čele je bankovní rada. ČNB především určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, zúčtování bank, dohlíží na bankovní činnosti a rozvoj bankovního systému u nás a také provádí investiční či obchodní činnosti. Důležitým faktem je nezávislost ČNB při zajištění stability cenové hladiny na vládě. V měnově politických nástrojích centrální banky hrají velmi důležitou roli centrální bankou vyhlášené úrokové sazby (Dvořák, 2005, str. 173).

---

<sup>1</sup> 77/780/EEC.

<sup>2</sup> 89/646/EEC.

<sup>3</sup> 95/26/EEC.

<sup>4</sup> 86/635/EEC, 89/299/EEC, 89/647/EEC, 92/30/EEC, 92/121/EEC, 93/6/EEC, 94/19/EEC.

<sup>5</sup> Ústava ČR, zákon č. 6/1993 Sb., o ČNB, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 SB., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 47/1992 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů aj..

## ***Funkce České národní banky***

Veškeré funkce, které centrální banka plní v ekonomice daného státu, vyplývají z jejího základního cíle. Jejich obsah a rozsah se vyvíjí v čase, v některých směrech se mohou funkce centrálních bank i odlišovat v jednotlivých zemích (Dvořák, 2005, str. 145). Tyto odlišnosti spočívají především v míře nezávislosti centrální banky a také v cíli konkrétní centrální banky.

Za standardní funkci ČNB je možné dle zákona o ČNB<sup>6</sup> považovat emisi hotovostního oběživa. Centrální banka je jediná banka v daném státě, která má pravomoc emitovat hotovost. Důvodem centralizace v této oblasti je především sjednocení hotovosti na určitém území. Moderní emise probíhá pomocí komerčních bank, jež získávají hotovost od ČNB. Hotovost je možné získat přijetím úvěru od centrální banky, prodejem určitých aktiv nebo konverzí svých bezhotovostních vkladů u centrální banky.

Centrální banka vystupuje jako banka pro ostatní banky, což znamená, že si od ní mohou ostatní banky brát úvěry a na druhou stranu u ní musí ukládat svá depozita. Mezi obchody, které centrální banka provádí s obchodními bankami, patří například vedení účtů a provádění mezibankovního platebního styku nebo poskytování úvěrů při problémech s likviditou.

Za další funkci ČNB je dle zákona o ČNB možné považovat také provádění měnové politiky, což je nejvýznamnější funkce centrálních bank. Centrální banka k tomu využívá měnové nástroje, kterými ovlivňuje množství peněz v oběhu, měnový kurz, či úrokové sazby.

ČNB je také bankou státu. Vykonává bankovní služby pro vládní instituce, jak na municipální, tak na centrální úrovni. Vztahy státu a ČNB jsou upraveny výše zmiňovaným zákonem, na jehož základě může centrální banka vykonávat poradní funkce pro vládu, vést účty podle zákona o rozpočtových pravidlech, dát do prodeje státní dluhopisy, vést evidenci cenných papírů, nebo na žádost Ministerstva financí sjednávat obchody s investičními nástroji. Zákon však zakazuje úvěrování státu.

Centrální banka bývá pověřena bankovní regulací a dohledem. Tyto činnosti spočívají ve stanovení podmínek a pravidel pro podnikání a kontrolu nad dodržováním těchto pravidel. Dále je také nutné zajistit zdravý vývoj celého bankovního systému. Ačkoli jsou na míru regulace v oblasti bankovníctví velmi odlišné názory, tak je vyšší míra regulace nezbytná. Je důležité, aby regulace nebránila působení konkurence, nedeformovala finanční trh a

---

<sup>6</sup> Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

umožňovala vznik nových inovativních instrumentů. Mezi hlavní důvody regulace patří zlepšení možnosti provádění měnové politiky centrální bankou. Protože je bankovní regulace v každé zemi organizována odlišným způsobem, tak je i role centrální banky značně odlišná. Za nástroje bankovní regulace a dohledu je možné považovat veškerá pravidla, která jsou specifická právě pro banky. Jedná se o podmínky pro založení banky, stanovení minimálního základního kapitálu, pravidla pro dodržování likvidity, stanovení povinných minimálních rezerv, omezení některých druhů aktiv, stanovení limitů pro maximální angažovanost vůči jednomu subjektu, požadavky na systém banky a některá další pravidla. Minimální výše likvidních prostředků stavebních spořitelen a Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. činí 4 % ze závazků vůči všem osobám a minimální výše prostředků ostatních bank činí 9,5 % ze závazků vůči osobám. Banka má za úkol všechna tato pravidla kontrolovat a má možnost uplatňovat určité sankce a opatření k nápravě. Mezi tato opatření patří zjednání nápravy obchodní bankou ve stanovené lhůtě, uložení pokuty do 50 milionů korun, nařízení mimořádného auditu, omezení některých činností nebo zákaz operací.

Česká národní banka má také na starosti statistickou činnost, která spočívá ve shromažďování statistických údajů bank. ČNB zajišťuje v ČR metodiku, sběr a zpracování dat v oblasti měnové, bankovní a finanční statistiky. Měnová statistika zahrnuje především rozvahovou statistiku finančních a měnových institucí.

ČNB je vrcholným subjektem, který má odpovědnost za provádění měnové politiky, a tak v dané oblasti zastupuje stát v mezinárodních finančních institucích. Důležité je členství ČNB v Evropském systému centrálních bank (dále jen „ESCB“), Mezinárodním měnovém fondu, Světové bance, či v Evropské bance pro obnovu a rozvoj. ČNB uzavírá mezinárodní dohody se zahraničními bankami i mezinárodními finančními institucemi.

Mezi ostatní funkce je možné zařadit právo na vydávání pamětních mincí, dále správa zásob bankovek a mincí a organizace jejich dodávky od výrobců podle potřeb peněžního trhu. Na požádání ČNB též vyměňuje poškozené bankovky a mince, jež vydala, za nepoškozené a ty opotřebované stahuje z oběhu.

Díky rozvoji bezhotovostních forem peněz a elektronickým platebním stykem se význam hotovostního oběhu peněz snižuje. ČNB má v oblasti hotovostního peněžního oběhu výkonnou a legislativní odpovědnost ze zákona. Výkonná odpovědnost spočívá v zásobování oběhu dostatečným množstvím mincí a bankovek, zatímco odpovědnost legislativní spočívá

v přípravě zákonných norem a prováděcích právních předpisů. Banky mají u ČNB zřízen běžný účet, který je určen k výběrům a skládání hotovosti.

### 1.2.2 Obchodní banky

Činnost obchodních bank je upravena zákonem o bankách<sup>7</sup>. Obchodní banky jsou právnické osoby sídlící v ČR založené jako akciové společnosti nebo jako státní peněžní ústavy, které přijímají vklady od veřejnosti a poskytují úvěry, a které mají povolení působit jako banka, v jehož rámci mohou vykonávat další činnosti (Sekerka, 1997, str. 44). Základní finanční depozitní institucí je komerční banka, kde většina lidí, obchodníků a neziskových organizací provádí své bankovní obchody (Welch a kol., 2004, str. 215). Banky jsou ve své postati podniky, které mají ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů, projevujících se v jejich postavení a celkovém významu v ekonomice (Revenda a kol., 2005, str. 117). Jsou to ve své podstatě podnikatelské instituce, jejichž konečným cílem je dosáhnout zisku (Šenkýřová a kol., str. 51, 2005). Banky jsou finanční instituce, jejichž činnost je přijímání depozit a poskytování úvěrů (Polouček, 2005, str. 6). Z funkčního hlediska je možné banku charakterizovat jako druh finančního zprostředkovatele, který přesouvá finanční prostředky od jednoho subjektu k druhému, přičemž je nutné právní vymezení těchto činností. Banky mají ve většině zemí velmi významné postavení a spolu s centrální bankou tvoří bankovní systém.

K vymezení banky je možné přistupovat ze dvou hledisek a to z hlediska funkčního a hlediska právního. Z hlediska funkčního všechny banky provádějí finanční zprostředkování na ziskovém principu. Snaží se umísťovat získaný kapitál tam, kde přináší nejvyšší rizikově očištěné zhodnocení finančních prostředků. Při finančním zprostředkování provádějí banky transformaci kapitálu z různých hledisek (Dvořák, 2005, str. 31). Transformace spočívá v tom, že banky poskytují peníze, které získají od věřitelů, dlužníkům v jiných formách a také s jinými charakteristikami. Funkční hledisko dále vymezuje, kdy je podnik bankou a kdy není a vychází z ekonomických funkcí bank, mezi něž například patří pohyb finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Právní hledisko jednoznačně definuje banku. Banka musí splňovat čtyři základní podmínky a to, že banka je právnická osoba se sídlem na území České republiky, založená jako akciové společnosti. Banka musí přijímat vklady od

---

<sup>7</sup> Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.



veřejnosti, poskytovat úvěry a musí mít bankovní licenci, kterou uděluje Česká národní banka na základě povolení od Ministerstva financí ČR.

### ***Funkce bank***

Banky plní řadu různých funkcí a při své činnosti mají k dispozici velké množství svěřených finančních prostředků. Rizika chybné operace či podvodu jsou proto oproti jiným nefinančním institucím o mnoho větší.

Mezi standardní funkce bank je nutné zařadit finanční zprostředkování, které je bankami vykonáváno za účelem zisku. Banky se snaží přenášet kapitál tam, kde přináší nejvyšší zhodnocení. Výchozí snahou je získat volné peněžní prostředky prostřednictvím vkladů a ty co nejefektivněji umístit v podobě úvěrů tam, kde budou nejlépe zhodnoceny při dodržení principů obezřetného podnikání (Šenkýřová a kol., 2005, str. 51).

Další funkcí bank je emise bezhotovostních peněz v podobě zápisů na bankovních účtech, kterou vykonávají i banky obchodní. Emisi hotovostních peněz mohou vykonávat pouze banky centrální.

Významnou funkcí je bezesporu provádění platebního styku. Banky mohou díky velkému počtu klientů provádět vzájemné platby pouhým účetním převodem. Rychlý, levný a bezpečný platební styk je základní podmínkou zdravého vývoje ekonomiky.

Banky také zprostředkují finanční investování a to tak, že banky pro své klienty provádějí emisi cenných papírů, zprostředkovávají také i jejich nákupy či provádějí investiční obchody, jako jsou například obchody s finančními deriváty.

### ***Banky v České republice***

Univerzální banky jsou v ČR základní složkou bankovního systému, mezi nimiž dle bilanční sumy dominují tři banky a to: Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s. a Komerční banka, a.s.. Mezi banky specializované lze zařadit také stavební spořitelny, které se výhradně zabývají stavebním spořením a k tomuto účelu disponují pouze omezenou bankovní licencí na sběr vkladů a účelové poskytování půjček na řešení bytové situace. Působení stavebních spořitelen je upraveno zvláštním zákonem<sup>8</sup>. Do specializovaných bank je také možné zahrnout banky hypoteční, u kterých jsou u nás i ve světě státem podporovány klienti ve formě státního příspěvku. Dále je mezi tyto banky možné počítat

---

<sup>8</sup> Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření.

banky zemědělské, které nabízejí služby v zemědělském sektoru nebo banky konsorciální, jež nabízejí bankovní služby a produkty v daném regionu.

Další specializovanou bankou je i Českomoravská záruční a rozvojová banka, která podporuje malé a střední podniky pomocí cenově zvýhodněných záruk nebo programů na podporu podnikání. Česká exportní banka zase podporuje vývoz prostřednictvím poskytování státem zvýhodněného financování. Dalším prvkem bankovní soustavy jsou také spotřební a úvěrová družstva, jejichž vznik byl umožněn speciálním zákonem<sup>9</sup>.

### ***Bankovní licence***

Každá finanční instituce, která chce působit jako banka, musí přeložit písemnou žádost ČNB. Žádosti předkládají právnické nebo fyzické osoby s prokázanou bezúhonností, žádost obsahuje návrh stanov banky, zakladatele banky, její strategii a hlavní činnosti (Pánek, 2005, str. 24). ČNB má právo rozhodovat o přidělení licence 6 měsíců. Náležitosti žádosti stanovuje ČNB a musí tam být vždy uvedena i minimální výše základního kapitálu. Do stanovené doby musí žadatel o licenci prokázat schopnost upsat a poté i splatit minimální výši základního kapitálu, která je v české republice v současnosti stanovena na 500 milionů korun. Při rozhodování spolupracuje ČNB s Ministerstvem financí ČR. Při udělování povolení působit jako banka jsou posuzována ČNB zejména tato kritéria autorizace:

- původ, dostatečnost a složení základního kapitálu a dalších finančních zdrojů;
- odborná způsobilost a občanská bezúhonnost osob navrhovaných do řízení banky;
- technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností banky;
- reálnost ekonomických kalkulací o budoucí likviditě a rentabilitě;
- ekonomická účelnost banky.

Před zahájením podnikatelské činnosti musí být bankou splacen upsaný základní kapitál v plném rozsahu.

Se vstupem do EU se na bankovní systém ČR začala vztahovat pravidla tzv. společného pasu, což je jednotná licence. Proto je možné, aby jakákoliv banka v EU začala prostřednictvím svých poboček vykonávat činnost v kterékoli jiné zemi, aniž by musela žádat o licenci příslušný orgán v hostitelské zemi. Zřízení pobočky však není zcela bez omezení - záměr zřízení pobočky a celá řada dalších informací musejí být sděleny instituci dohledu bank v hostitelské zemi, přičemž tato instituce záměr posoudí a v případě pochybnosti vše konzultuje s institucí dohledu domovského státu (Revenda a kol., 2005, str. 366). Bez zřízení

---

<sup>9</sup> Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých dalších opatřeních s tím souvisejících.

pobočky lze na území hostitelské země vykonávat pouze činnost, která nemá trvalý charakter (Revenda a kol., 2005, str. 366).

### ***Organizace a povinnosti banky***

Každá banka musí mít statutární orgán a dozorčí radu, přičemž statutární orgán i dozorčí rada jsou minimálně tříčlenné. Členové těchto orgánů nebo zaměstnanci banky nesmí být členy dozorčí rady či statutárního orgánu jiné právnické osoby. Banka má povinnost ve svých stanovách určit pravomoc statutárního orgánu a dozorčí rady, strukturu a organizaci banky, pravomoc a odpovědnost vedoucích pracovníků a dalších pracovníků ústředí a poboček a systém vnitřní kontroly.

Ověřené kopie stanov a výpisu obchodního rejstříku musí banka uložit u ČNB. Banka musí ČNB informovat při změně skutečností, jako je například změna stanov, které jsou nutné ze zákona, dále o otevření nové pobočky v zahraničí nebo také při podstatných změnách ve vedení banky. Banka je dále povinna zveřejňovat údaje o hospodaření nebo o akcionářské struktuře ve lhůtách stanovených zákonem. U některých skutečností, jako je rozhodnutí valné hromady o zrušení banky, musí banka vyžadovat souhlas ČNB, která se v případě vážných rozhodnutí radí s Ministerstvem financí. Dalšími podmínkami, jež musí banka splňovat v zájmu obezřetného podnikání, jsou klasifikace aktiv a podrozvahových položek podle rizikovitosti a vytváření opravných položek či rezerv k nim, dále dodržování omezení a podmínek nebo vytváření minimálních rezerv.

### ***Základní pravidla činnosti bank***

Tyto pravidla mají vliv na všechny aspekty bankovní činnosti a některá se dají kvantifikovat. V poslední době dochází ke sjednocování těchto pravidel, mezi něž patří především přiměřenost kapitálu, přiměřenost likvidity, pravidlo angažovanosti, povinnost banky poskytovat institucím regulace a dohledu požadované informace, pravidlo ochrany před nelegálními praktikami a povinné minimální rezervy.

Přiměřenost kapitálu patří ve vyspělých tržních ekonomikách mezi důležité aspekty a to z toho důvodu, je kapitál považován za nejvhodnější zdroj ochrany banky před nesolventností. Pro výpočet kapitálové přiměřenosti je kapitál definován v širší podobě než jen základní kapitál. Za tímto účelem je kapitál členěn do tří hlavních částí a to na vlastní kapitál, dodatkový kapitál a kapitál v podobě krátkodobého podřízeného dluhu. Náplň těchto tří částí je ve všech zemích v obecné podobě shodná.

Dalším pravidlem je přiměřenost likvidity, která vyjadřuje schopnost dostát svým závazkům okamžitě. Pravidla likvidity spočívají ve stanovení závazné struktury aktiv, pasiv a vazeb mezi nimi. Likviditu je možné stanovit pro aktiva i pasiva v domácí i zahraniční měně.

Neméně významným pravidlem je pravidlo angažovanosti, které spočívá v podobě limitů některých dluhů úvěrů, dalších pohledávek a majetkových účastí obchodních bank. Limitování úvěrů a dalších pohledávek je nutné kvůli základnímu stupni diverzifikaci aktiv a zabránění nadměrné koncentrace úvěrového rizika v bankovním portfoliu. Pro stanovení únosné koncentrace pohledávek je stanovena Basilejským výborem bankovního dohledu hranice ve výši 25 % vlastního a dodatkového kapitálu banky. Celková výše pohledávek jednomu klientovi, která bude vyšší než 10 % vlastního a dodatkového kapitálu, musí být oznámena centrální bance. Jestliže je dlužníkem vláda, tak se připouští obvykle vyšší hranice.

Banka má povinnost poskytovat jistým institucím požadované informace. Většinou se jedná o informace, jejichž rozsah a termíny jsou upraveny v zákonech. V naší zemi je tato oblast vymezena především v zákoně o bankách. Informační povinnost se týká i podezřelých či neobvyklých transakcí, jež banky provádějí.

Dalším pravidlem je pravidlo ochrany před nelegálními praktikami, které vyjadřuje povinnost vytvářet účinné bariéry před nelegálními praktikami bank i jejich zákazníků. Cílem této regulace je tato rizika minimalizovat. Regulace a dohled se soustřeďuje především na tzv. důvěrné obchody a praní špinavých peněz (Revenda a kol., 2005, str. 374). Důvěrné obchody jsou spojeny s využitím exkluzivních informací, které jsou jiným subjektům nedostupné. Většinou se jedná o nákupy a prodeje cenných papírů obchodovatelných na burzách. K důvěrným obchodům taktéž dochází při jiných úvěrových operacích. Při praní špinavých peněz se zase jedná o ukládání především hotovostních peněžních prostředků, jež pocházejí z nezákonných obchodů. Často se jedná o obchody se zbraněmi, drogami, prostitutí, nelegálními hernami nebo nelegálními dostihovými či sázkovými kancelářemi. Praní špinavých peněz mohou banky zabránit tím, že budou dodržovat všechna uzákonění a předpisy o původu prostředků<sup>10</sup>, které jsou ukládány na bankovní konta nebo dále také zavedením povinnosti bank kontrolovat a evidovat všechny transakce, které přesáhnou stanovenou výši 15 000 EUR. Zavedení těchto povinností je ale problematické z důvodu existence bankovního tajemství.

---

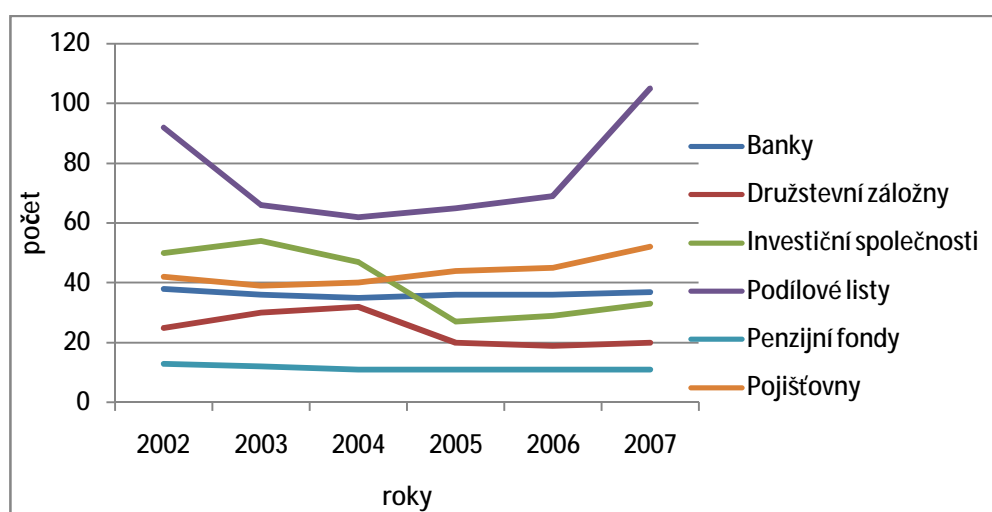
<sup>10</sup> Zákon č. 253/2008 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Posledním významným pravidlem je povinnost minimálních rezerv. Banky musí u centrální banky ukládat část svých zdrojů v podobě pokladní hotovosti. Podstata tohoto pravidla se řadí mezi základní povinnosti bank. Mezi další pravidla jistě patří povinnost pojištění vkladů, jehož výchozí myšlenkou je zvýšení důvěryhodnosti bankovního systému. Hlavním cílem je bezesporu ochrana vkladatelů, a tak je v mnoha státech pojištění vkladů fyzických i právnických osob garantováno státem.

### 1.3 Bankovní obchody a produkty

Banky i podnikatelské subjekty, které svým klientům poskytují služby finanční povahy, obchodují s finančním kapitálem. V roce 2010 je podle dostupných informací 39 bank a poboček zahraničních bank. Na grafu č. 1 je možné vidět vývoj vybraných subjektů finančního trhu od roku 2002 do roku 2007, kde lze zjistit, že počet bank má ze všech finančních institucí nejvíce rostoucí tendenci a největší pokles zaznamenal podíl investičních společností.

Graf 1- Vývoj vybraných subjektů finančního trhu v ČR



Zdroj: Vlastní konstrukce dle MFCR

Základním hlediskem členění bankovních obchodů je jejich odraz v bilanci banky. Bilance je účetní výkaz skládající se z aktiv a pasiv, který podává informaci o tom, jaká je struktura majetku určitého podniku a z jakých zdrojů je tento majetek financován. Každá bilance musí být vyrovnaná, a tudíž se aktiva musí rovnat pasivům.

Aktivní obchody se odrážejí na straně aktiv bilance banky (Šenkýřová a kol., 2005, str. 79). Banka při nich vystupuje v postavení věřitele a vznikají jí různé pohledávky nebo určitá vlastnická práva. Obvykle za to banka přijímá určitý úrok, a proto je typickou formou aktivního bankovního obchodu poskytování úvěrů.

Pasivní obchody mají svůj odraz na pasivní straně bilance banky (Šenkýřová a kol., 2005, str. 79). Banka se nachází v roli dlužníka, a vznikají jí tak závazky. Patří sem zejména ty obchody, kdy banka dostává cizí kapitál na úvěrové bázi. Klasickou formou pasivních obchodů banky je přijímání vkladů, a s těmito obchody je tedy spojeno vyplácení úroků bankou. Tyto operace jsou popsány v dalších kapitolách. V následující tabulce č. 1 je znázorněna základní struktura bilance banky.

Tabulka 1 - Základní struktura bilance banky

<b>AKTIVA</b>	<b>PASIVA</b>
1. Pokladní hotovost	1. Závazky k bankám
2. Vklady u centrálních bank	2. Závazky ke klientům
3. Státní pokladniční poukázky a reeskontovatelné směnky	3. Závazky z emitovaných obchodovatelných cenných papírů (CP)
4. Pohledávky za bankami (vklady u bank)	4. Rezervy
5. Úvěry klientům	5. Podřízený dluh
6. CP	6. Základní kapitál
7. Majetkové účasti	7. Kapitálové fondy
8. Hmotný a nehmotný majetek	8. Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku
9. Pohledávky za akcionáře a vlastní akcie	9. Nerozdělený zisk
Podrozvahové (mimobilanční) položky	
1. Potencionální závazky	
2. Úvěrová rizika	

Zdroj: Šenkýřová (2005, str. 77)

Aktivní i pasivní obchody jsou spojeny s přijímáním úroku či jeho vyplácením, a proto jsou obvykle nazývány obchody na bázi úrokového rozdílu. Pro banku je zásadní rozdíl

mezi vyplacenými a přijatými úroky. Tento rozdíl se nazývá úroková marže, která tvoří podstatnou část zisku všech bank. Obchody, které se neodrážejí v bilanci banky, jsou obchody neutrální neboli mimobilanční. Banka za ně neinkasuje úroky, ale různé poplatky nebo provize. Tyto obchody jsou často málo výnosné, ale jsou nezbytné z důvodu získání či udržení klientely. Mezi příklady neutrálních obchodů patří poradenské služby, služby v oblasti platebního styku i obchody na účet klienta<sup>11</sup>. Bankovní obchody úzce souvisí s bankovními produkty.

Bankovní produkty jsou jednotlivé služby, které mohou banky svým klientům samostatně nabízet a zpravidla za úplatu provádět (Revenda a kol., 2005, str. 132). Je možné je dělit stejně jako bankovní operace na aktivní, pasivní a neutrální nebo dle funkce. Dle funkce jsou bankovní produkty rozděleny podle účelu, jenž plní pro klienta. Dle tohoto přístupu se bankovní produkty dělí do pěti skupin. První skupinou jsou bankovní finančně úvěrové produkty, které umožňují klientovi získat peněžní prostředky od banky. Další skupinou jsou depozitní bankovní produkty, které představují pro klienta možnost uložení finančních prostředků do banky. Dále to jsou platebně zúčtovací bankovní produkty umožňující klientovi provádět platební a zúčtovací styk a produkty investičního bankovníctví, které znamenají pro klienta možnosti investování a získání zdrojů nebo poradenské služby. Neméně významnou skupinou jsou také pokladní a směnárenské produkty, které představují pro klienty operace s hotovými penězi. Další dělení bankovních produktů je na produkty retailové a wholesalové, kdy retailové bankovní produkty se týkají menších částek a většího množství transakcí, přičemž u wholesalových produktů už se jedná o větší částky s mnohem individuálnější povahou.

Za společný rys všech bankovních produktů je možné považovat nehmotný charakter, který vychází z faktu, že takový produkt je abstraktní, neskladovatelný a nepatentovatelný. To znamená, že některý produkt není možné vyhotovit a distribuovat. Dalším společným znakem bankovních produktů je dualismus<sup>12</sup> a vzájemná propojenost a podmíněnost bankovních produktů, jelikož některé produkty nemohou existovat bez jiného produktu. Jako příklad propojenosti je možné uvést nutnost zavedení běžného účtu při provádění bezhotovostního platebního styku.

---

<sup>11</sup> Obchod na účet klienta – obchod, který banka realizuje na příkaz a riziko klienta, přičemž klient nese za obchod zodpovědnost a je ním srozuměn.

<sup>12</sup> Dualismus – spojení hodnotové (finanční objem v penězích) a věcné stránky (počet druhů produktů).

## 2 Charakteristika depozitních produktů

### 2.1 Obecná charakteristika depozit

Depozitní produkty představují získávání cizího kapitálu, banka při nich vystupuje v roli dlužníka a odráží se na pasivní straně bankovní bilance (Dvořák, 2001, str. 222). Banka takto získává úvěrové finanční zdroje. Děje se tak prostřednictvím přijímání vkladů, emisí dluhových cenných papírů a vystavením vlastních směnek bankou. Depozitní produkty se takto rozdělují z důvodu zásadní odlišnosti. Liší se totiž v právní úpravě, ve výši zdanění výnosů, v pojištění prostředků či možnosti a způsobu sekundární obchodovatelnosti. Depozita jsou v podstatě nepřímým cenným papírem, vydávaným bankou (zprostředkovatelem) (Polouček, 2005, str. 120). Regulace a dohled nad bankami se vztahují většinou právě k depozitům. Jedná se o povinné minimální rezervy, pojištění depozit či regulace úrokových sazeb. Samotné vklady se člení podle různých hledisek. Výše a způsob úročení vkladů na vkladových účtech jsou vždy upraveny ve smlouvě mezi klientem a bankou.

Mezi základní způsoby úročení se řadí úročení fixní, které je charakterizováno tím, že po celou dobu trvání vkladu je vklad úročen pevnou úrokovou sazbou, kterou nemůže měnit banka ani klient. Vklad s touto sazbou si klient volí v případě, že obavy, že se sazba nebude vyvíjet pozitivně. Dalším typem úročení je úročení pohyblivé, kdy je úroková sazba vázána na jinou sazbu, podle které se mění. Je to tedy úroková sazba, která není stanovena pevně pro celé období, nýbrž se mění v závislosti na vývoji trhu. Pohyblivá úroková sazba se dělí na floating rate<sup>13</sup>, jenž se mění průběžně k daným datům, dále na sazbu, která je vázána na vybranou tržní úrokovou sazbu s předem pevně danými termíny přizpůsobování a potom také existuje dohodnutá pevná sazba s právem její úpravy, pokud dojde k výraznějším pohybům v tržních úrokových sazbách.

Dalším způsobem je úročení progresivní, které má stanovené úrokové sazby předem, ale úroková sazba z vkladu se pro jednotlivá období zvyšuje podle předem sjednaného schématu, což znamená, že čím je delší doba vkladu, tím vyšší úrokovou sazbu banky poskytují. Naopak degresivní úročení je založeno na takovém principu, kdy se úroková sazba postupně snižuje.

Pro úrokové sazby z termínovaných vkladů je typické pásmové úročení, kdy je vklad rozdělen do určitých pásem a každá část vkladu je úročena jinou úrokovou sazbou. Výše

---

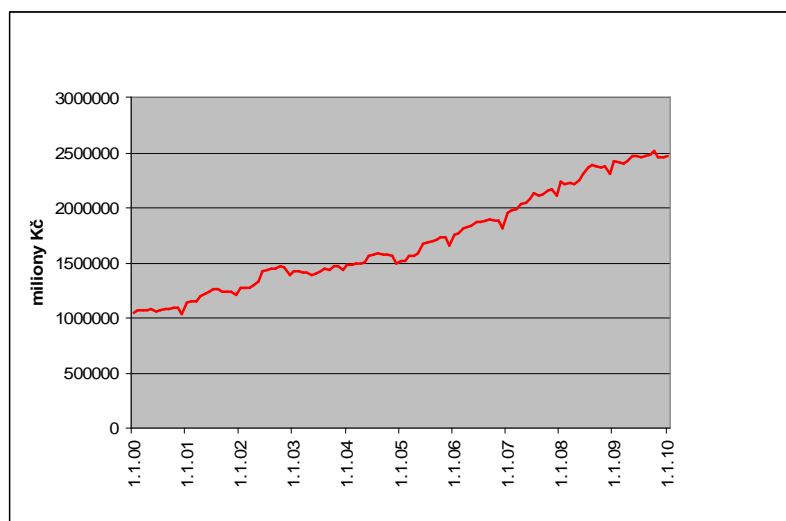
<sup>13</sup> Floating rate – pohyblivý měnový kurz.



připsaného úroku je dána hodnotou zůstatku na účtu. Tímto způsobem se snaží banky přilákat větší vklady, které mají relativně menší obslužné náklady. Pásmové úročení využívá dnes většina bank. Dalším charakteristickým rysem úrokové sazby u termínovaných vkladů je zvyšující se úroková sazba s délkou splatnosti.

Úroky z vkladů na vkladových účtech musí být zdaněny. Pro fyzické osoby platí daň srážková, která má hodnotu 15 %. Daň se odvádí přímo bance při výplatě úroků, a proto již tyto příjmy nevcházejí do daňového přiznání. Právníkům osobám se rovněž strhává daň ve výši 15 %, avšak zaplacená daň podléhá ročnímu započtení na celkovou daňovou povinnost a to znamená, že se promítá do daňového přiznání jako zaplacená záloha na daň. Na grafu č. 2 je možné vidět vývoj vkladů domácností za posledních 10 let v ČR. Na růstu vkladů se podílí především vklady osob na penzijní či životní pojištění. Dále také vzrostly vklady z důvodu velkého zájmu o stavební spoření a to proto, že stát od roku 1993 a i nadále poskytuje podporu na stavební spoření. Pro klienty také důležité, že jsou vklady dnes již pojištěny ze 100 % a od roku 2011 by to mělo být do výše až 100 000 EUR<sup>14</sup>. Pojištění vkladů je ošetřeno zákonem, o němž bude pojednáno v další kapitole.

Graf 2 - Vývoj vkladů domácností od roku 2000 do roku 2010 v ČR



Zdroj: [www.cnb.cz](http://www.cnb.cz)

<sup>14</sup> V novelizovaném Zákonu o bankách, v němž bude zakomponována od 1.1. 2011 Evropská směrnice ( Info z Fondu pojištění vkladů).

## 2.2 Jednotlivé druhy depozitních produktů

Depozitní produkty se dělí na vklady na viděnou, termínované vklady, úsporné vklady, bankovní dluhové cenné papíry a stavební spoření. Toto dělení depozitních produktů je převzato z Revendy a kol., 2005, str. 149.

### 2.2.1 Vklady na viděnou

Vklady na viděnou je možno nazvat kdykoli bez výpovědní lhůty splatné vklady klientů u bank. Vklady na viděnou představují poměrně širokou škálu různých typů běžných i vkladových účtů (Šenkýřová a kol., 2005, str. 147). Mohou to být běžné<sup>15</sup> nebo různé kontokorentní účty, jež slouží k provádění bezhotovostního platebního styku. Pokud banka připouští, aby stav běžného účtu vykazoval nejen kreditní, ale také debetní zůstatek, označuje se takto čerpaný úvěr od banky jako kontokorentní úvěr a tento běžný účet se pak nazývá kontokorentní účet (Cipra, 1995, str. 31). Vzhledem k tomu, že je možné se vkladem na viděnou disponovat, tak je úroková míra velmi nízká, většinou je to několik desetin procenta, a proto se většinou udržuje zůstatek na účtu jen ve výši nutné pro platební styk. Z hlediska bank jsou tyto vklady významným zdrojem refinancování. Mezi výhody lze počítat již zmíněnou nízkou úrokovou sazbu a další výhodou je i to, že banky mohou profitovat na zpožděném připsání prostředků, z čehož jim plynou úrokové výhody, což je tzv. float zisk<sup>16</sup>. Dalším plusem vkladů na viděnou je existence sedliny, což znamená, že jistá část vkladů zůstává bance prakticky trvale k dispozici, protože klienti obvykle nevyčerpávají zůstatky na svých účtech. Výše sedliny a stabilita sedliny zpravidla roste s velikostí banky (Revenda a kol., 2005, str. 150). Ze zůstatku účtu banka platí úrok, který je splatný, pokud není ve smlouvě ujednáno jinak, koncem každého čtvrtletí. Není-li výše úroku ve smlouvě sjednána, musí banka vyplátit ve prospěch běžného účtu takový úrok, který je stanovený zákonem. Smlouvu může majitel kdykoli vypovědět s okamžitou účinností, ale banka může smlouvu vypovědět ke konci kalendářního měsíce po měsíci, kdy byla výpověď doručena majiteli účtu.

### 2.2.2 Termínované vklady

Termínované vklady jsou vklady na pevnou a zpravidla větší částku, kterou klient ukládá u banky za účelem vyššího úrokového výnosu s tím, že se po sjednanou dobu

<sup>15</sup> Smlouva o běžném účtu je uzavírána na základě §708 až §715 obchodního zákoníku.

<sup>16</sup> Float zisk – „plovoucí“ zisk.

dobrovolně vzdává možnosti disponovat se vkladem (Revenda a kol., 2005, str. 150). Termínované vklady jsou takové vklady, kterými klient ukládá u banky na pevně stanovenou dobu a pevně stanovený úrok určitou peněžní částku (Sekerka, 1997, str. 251). A jsou termínované vklady, vklady na dobu určitou, přesně stanovenou (Šenkýřová a kol., 2005, str. 152). Z časového hlediska se rozlišují dva typy termínovaných vkladů. Prvním typem jsou vklady na pevnou lhůtu. Tyto vklady jsou sjednány v bance na předem stanovenou lhůtu a většinou se jedná o lhůtu týdenní až několikaměsíční. Termín splatnosti je možné sjednat i na přesně vymezený den. Tyto vklady není možné předčasně vypovědět. Úroková sazba je zde stanovena většinou fixně a to po celou dobu splatnosti. Druhým typem termínovaných vkladů jsou vklady s výpovědní lhůtou, kdy je výpovědní lhůta přesně sjednána, avšak se mění úroková sazba během trvání vkladu. U těchto vkladů je možná předčasná výpověď. Termínované vklady se také dělí dle časového hlediska a to na vklady krátkodobé, které jsou uzavřeny na dobu do jednoho roku, dále vklady střednědobé, které se uzavírají na jeden rok až pět let a vklady dlouhodobé, které jsou uzavřeny na dobu delší než pět let. Úrokové sazby u termínovaných vkladů jsou vyšší, čím větší je výše vkladu a čím je delší výpovědní lhůta. Pohybují se většinou kolem 2 % až 4 % dle informací, které banky poskytují na svých webových stránkách. Termínovaných vkladů se využívá zejména v podnikovém sektoru a domácnostech, jelikož přinášejí celkem zajímavý výnos při relativně malé rizikovosti. Termínované vklady jsou pro banku méně nákladné a rychleji se přizpůsobují změně tržní úrokové míry než úsporné vklady. Vklad u termínovaného účtu se většinou provádí jednorázově, ale u revolvingových termínovaných vkladů lze jistinu zvyšovat. Výnos z termínovaného vkladu je určen zvláštní sazbou daně z příjmů podle zákona o daních z příjmů.

### **2.2.3 Úsporné vklady**

Úsporné vklady jsou vklady na úsporných vkladových účtech, proti kterým je bankou vystaven doklad nejčastěji ve formě vkladní knížky (Revenda a kol., 2005, str. 152). Vkladní knížky patří k tradičním depozitům, ale nemají žádnou oporu v právní normě. Vklady na vkladních knížkách slouží k dlouhodobějšímu uložení prostředků klienta, přičemž dispozice se vkladem je možná pouze proti předložení vkladní knížky (Dvořák, 2001, str. 230). Vkladní knížky jsou zúčtovatelné tiskopisy, na něž lze ukládat peněžní prostředky ve formě úspor (Sekerka, 1997, str. 250). U těchto produktů se mění zůstatek v průběhu uložení díky vkladům či výběrům. Z vkladní knížky musí být patrné, jaká je výše vkladu jaké nastali změny a kolik

je konečný stav. Vklady na vkladních knížkách jsou úročeny většinou 1 % až 2 %. Vkladní knížky se dělí na obyčejné vkladní knížky, kdy vkladateli plyne z vkladů výnos, dále na výherní vkladní knížky, jež přinášejí vkladateli výnos ve formě možné výhry, prémie či jiné výhody. Posledním druhem vkladních knížek jsou cestovní vkladní knížky, jež se vyznačují tím, že vkladatel může provádět za předem dohodnutých podmínek vklady i u jiné pobočky banky. Vkladní knížky jsou v dnešní době vydávány pouze na jméno, avšak dříve byly vydávány i na doručitele. Tuto dříve oblíbenou variantu však naše legislativa již nepřipouští. Výše úrokových sazeb je zpravidla nižší než u termínovaných vkladů. Význam úsporných vkladů na vkladních knížkách poslední dobou ztrácí na významu. Velkou výhodou pro banky je stabilní zdroj, který je méně citlivý na vývoj úrokové míry. Velký podíl úsporných vkladů připadá na spořitelny. Úsporné vklady je možné dělit na vklady na vkladních knížkách, krátkodobé úspory, střednědobé úspory a dlouhodobé úspory (Sekerka, 1997, str. 254).

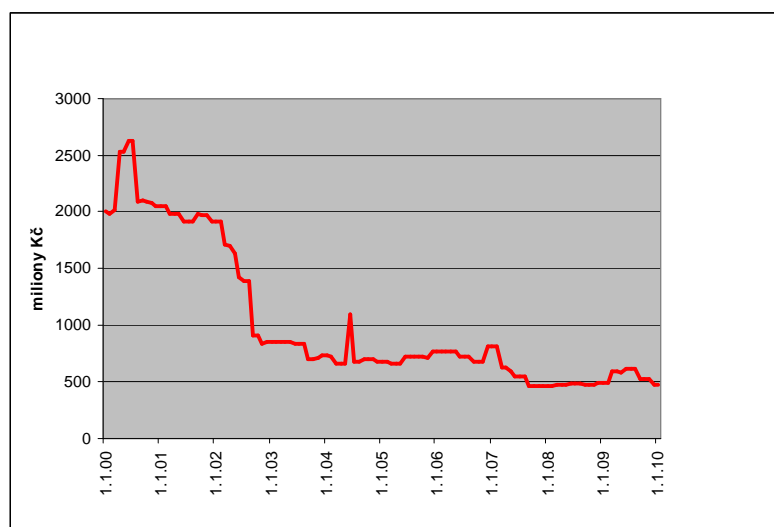
#### **2.2.4 Bankovní dluhové cenné papíry**

Mezi depozitní produkty se kromě přijímání vkladů řadí i emise různých bankovních dluhových cenných papírů. Hlavní odlišností akcií od vkladů je to, že se na ně nevztahuje zákonné pojištění vkladů. Z tohoto důvodu je to pro klienta rizikovější a z hlediska banky výhodnější, protože se z těchto zdrojů nemusí platit příspěvek do fondu pojištění vkladů. Bankovní dluhové cenné papíry dělíme na dluhopisy, jež zahrnují všechny formy, na které se vztahuje zákon o dluhopisech<sup>17</sup>. Patří sem i hypoteční zástavní listy. Další skupinou bankovních dluhových papírů jsou depozitní směnky, které banka vydává klientovi proti uložení prostředku. Bankovní dluhopisy jsou cenné papíry, s nimiž je spojeno právo majitele na splacení dlužné částky a také povinnost banky toto právo uspokojit. Bankovní dluhopisy se od sebe liší dobou splatnosti, která se může pohybovat od jednoho měsíce do několika let. Dále se liší převoditelností a podle ní dělíme dluhopisy na jméno, na řad či na majitele. Další odlišnost je sekundární obchodovatelnost, a zde dělíme dluhopisy na sekundárně obchodovatelné či sekundárně neobchodovatelné. Na grafu č. 3 lze vidět vývoj akcií a zatímních listů v držení domácností od roku 2000 do roku 2010. Množství akcií vlastněných domácnostmi postupně klesá z toho důvodu, že se často snižují kurzy jednotlivých akcií, a proto se domácnosti akcií zbavují. Obchod s akciemi celkově klesá také z důvodu nedostatečně vyvinutého kapitálového trhu v ČR či zvýšené potřeby peněz v domácnostech v posledních letech.

---

<sup>17</sup> Zákon č. 530/1990 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů.

Graf 3 - Vývoj akcií a zatímních listů ve vlastnictví domácností od 2000 do 2010 v ČR



Zdroj: [www.cnb.cz](http://www.cnb.cz)

Také dělíme dluhopisy dle formy a to na listinné a zaknihované. U bankovních dluhopisů existují tři formy úročení. První formou je pravidelné vyplácení úroků, druhou je jednorázové splacení jistiny včetně úroku vypočteného za celou dobu splatnosti. A třetí formou je vyplacení nominální hodnoty snížené o daň z úroku. Dluhopisy renomovaných bank jsou považovány za kvalitní cenný papír (Sekerka, 1997, str. 254).

Speciálním druhem emitovaných dluhopisů jsou hypoteční zástavní listy, které jsou emitovány pouze hypotečními bankami, které musí mít speciální licenci od ČNB. Krytí hypotečních zástavních listů je vždy zabezpečeno zástavním právem nemovitosti. Hypoteční zástavní listy představují speciální případ cenných papírů, které emitují banky mající příslušnou licenci (Šenkýřová a kol., 2005, str. 177). Hypoteční banky mohou zdroje získané z emise hypotečních zástavních listů použít pouze na poskytování hypotečních úvěrů. Hypoteční zástavní listy jsou relativně bezpečným cenným papírem a to z toho důvodu, že hypoteční úvěry jsou v důsledku zajištění zástavním právem k nemovitosti relativně málo rizikové. Pro investora, který se je rozhodne koupit, přinášejí ve srovnání s jinými dluhopisy některé jiné výhody, a to že jsou většinou dobře sekundárně obchodovatelné a jejich úrokový výnos nepodléhá dani z příjmů. Vzhledem k těmto výhodám je logické, že úrokový výnos je u hypotečních zástavních listů nižší než u jiných dluhopisů.

Dalším formou dluhových cenných papírů jsou depozitní směnky, které na rozdíl od předchozích depozit nepodléhají zákonu o dluhopisech. Depozitní směnky podléhají zákonu

směnečnému a šekovému<sup>18</sup>. Podstatou této směnky je vystavení vlastní směnky bankou ve prospěch klienta s tím, že se banka zavazuje k vyplacení směnky oprávněnému majiteli v době její splatnosti. Klient získá směnku tak, že předloží bance směnečnou částku.

### 2.2.5 Stavební spoření

Stavební spoření je produkt, u kterého můžeme vidět dvě funkce: Levné úvěry na financování nemovitostí a výhodné spoření (Syrový, 2005, str. 67). Je založeno na tom principu, že klient spoří po nějakou dobu a po splnění jistých podmínek dostane zpět své úspory a také možnost poskytnutí účelového stavebního úvěru. Významnou výhodou stavebního spoření je to, že podmínky jsou pevně stanoveny smlouvou a nelze je v průběhu měnit. Další výhodou je samozřejmě nízká úroková sazba z úvěru, a proto se stal ze stavebního spoření masově velice oblíbený produkt. Pro banku jsou vklady účastníků spoření relativně levným zdrojem, ze kterého je vytvářen fond stavebního spoření, a proto je možné poskytovat celkem levné úvěry. Je možné říci, že se jedná o uzavřený systém refinancování. Stavební spoření je podporováno státem a to především tak, že stát přispívá každoročně příspěvkem k naspořeným vkladům 15 % z ročně naspořených vkladů. Jeho výše je však omezena 3 000 Kč ročně. Další výhodou je také osvobození úroků z vkladů i úroků ze státní podpory od daně z příjmu.

Průběh stavebního spoření je možné rozdělit do tří fází. Tou první je fáze spoření, druhou je fáze přidělení úvěru a tou třetí je splacení úvěru. Před první fází je nutné uzavřít smlouvu o stavebním spoření a po fázi spoření musí účastník splnit některé podmínky, aby mu mohl být poskytnut úvěr. Do těchto podmínek lze zahrnout minimální dobu spoření, minimální výši naspořené částky a minimální výši tzv. hodnotícího čísla<sup>19</sup>. Jestliže účastník splní tyto podmínky, je mu poskytnut úvěr, který musí využít na bytové potřeby. Splacení úvěru vždy probíhá dle sjednaného splátkového kalendáře. Dá se říci, že stavební spoření je vhodné pro každého, kdo chce ukládat částku do 20 000 Kč ročně (Syrový, 2005, str. 68). U stavebního spoření je nutné, aby klientovi vyhovovala doba spoření minimálně šest let. Stavební spoření lze využít jako část rodinného portfolia.

---

<sup>18</sup> Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>19</sup> Hodnotící číslo - jedná se o specifický číselný ukazatel, pomocí něhož spořitelny určují výkonnost a spolehlivost klienta z hlediska nároku na úvěr.

## 2.3 Právní úprava vkladů

### 2.3.1 Pojištění vkladů

K omezení rizika pro spořicí účty slouží pojištění vkladů bankovních klientů. Toto pojištění slouží k tomu, aby klient v případě neschopnosti banky peníze vyplatit, o svůj vklad nepřišel. Pojištění vkladů je povinné pro všechny banky a pobočky zahraničních bank v České republice. Podstatou pojištění vkladů je záruka fondu, že klient bude odškodněn dle stanovených pravidel v případě neschopnosti banky vyplatit vklady. Pojištění vkladů částečně eliminuje riziko vkladatelů, kteří vlivem asymetrie informací nemají dostatečný přehled o skutečném riziku vložených prostředků (Pánek, 2005, str. 27). V České republice je pojištění vkladů upraveno v Zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Ve velké většině států je toto pojištění garantováno státem. Pojištění vkladů má dvě funkce. Ta první spočívá v zabránění runu na banky<sup>20</sup> a ta druhá v ochraně vkladů drobných střadatelů. Systémy pojištění jsou koncipovány dvojím způsobem. Jedná se o povinné pojištění, kterého jsou povinny účastnit se všechny instituce, které jsou vymezeny v zákoně. Druhým způsobem je dobrovolné pojištění, které je založeno na existenci soukromých fondů. Pojištění vkladů má na banky takový vliv, že zvyšuje náklady banky, pojištěné produkty jsou méně rizikové a vykazují menší citlivost na změny v rizikovosti banky. Mezi nevýhody pojištění vkladů patří vyšší morální hazard, který spočívá v neobezřetném chování klientů a dále pak nedostatečná ochrana před runem na banku.

Pojištěny jsou veškeré pohledávky z vkladů včetně úroků. Fond pojištění vkladů je zřízen zákonem o bankách, je řízen pětičlennou radou, která je jmenována ministrem financí na pět let. Zdroje fondu tvoří příspěvky od bank, které jsou ve výši 0,1 % z průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů za předchozí rok. Pro stavební spořitelny je to 0,05 %. Dalším zdrojem fondu jsou výnosy z investování, úvěry atd.

Náhrada oprávněné osobě se dříve poskytovala ve výši 90 % z částky, která odpovídala maximálně 25 000 EUR a která se vyplácela v české měně. V dnešní době, a to konkrétně od roku 2009, se zákon o bankách novelizoval a už je vklad pojištěn ve výši 100 % a to z částky, která odpovídá maximálně 50 000 EUR. Od roku 2011 by se dle další novely zákona o bankách měla maximální částka vyšplhat na 100 000 EUR při 100 % pojištěném vkladu. Právo na plnění z fondu je promlčeno po pěti letech od dne, který je stanoven jako den zahájení výplat. Výplaty pojištěných vkladů jsou zahájeny do tří měsíců ode dne, kdy ČNB informovala o neinsolventnosti banky.

---

<sup>20</sup> Run na banku – hromadné vybírání vkladů věřiteli, kteří se obávají budoucí insolvence banky.

Pojistné platí většinou právě banky. Jestliže se jedná o úpadek několika bank, či jedné velké banky, pak se na výplatě může podílet i státní rozpočet nebo centrální banka.

### **2.3.2 Právní úprava smlouvy o vkladovém účtu**

Právní úpravu smlouvy o vkladovém účtu je možné najít v obchodním zákoníku<sup>21</sup>.

Podle § 716 je smlouva o vkladovém účtu je písemná a banka se zavazuje zřídit tento účet pro majitele v určité měně a platit mu z peněžních prostředků na účtu úroky. Majitel účtu se zase zavazuje vložit na svůj účet peněžní prostředky a přenechat je k využití bance.

Dle § 717 je výpověď účinná po třech měsících ode dne, kdy majitel účtu doručil bance písemnou výpověď. Vypověď lez i část vkladu, přičemž účinky zániku nebo snížení nároku na úroky se týkají pouze úroku z částky, u níž nebyla dodržena výpovědní lhůta. Smlouva může také stanovit, že majitel nebude oprávněn nakládat s peněžními prostředky na účtu před uplynutím doby stanovené výše.

Podle § 718 je banka povinna platit úrok ve výši stanovené smlouvou, nebo ve výši stanovené zákonem nebo v obvyklé výši, která odpovídá délce doby, po kterou byly peníze na účtu vázány. Úroky jsou obvykle splatné právě po té době, kdy byly peněžní prostředky na účtu vázány, nebo nejpozději koncem každého kalendářního roku, pokud byl účet sjednán na dobu delší než jeden rok. Úroky se počítají do té doby, kdy banka získala právo s těmi peněžními prostředky nakládat.

V § 719 je možné zjistit, že po uplynutí stanovené doby je banka povinna vyplatit peněžní prostředky majiteli účtu nebo je převést na jeho účet u jiné banky. Stejná situace nastane, i když se jedná o výpověď části peněžních prostředků.

Depozita, na něž se smlouva o vkladovém účtu vztahuje, jsou popsána v následující kapitole.

---

<sup>21</sup> Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.



## 3 Charakteristika spořicíh účtů

### 3.1 Spořicí účty

Spořicí účet je bankovní produkt, který je kombinací termínovaného vkladu a běžného účtu. Stejně jako termínovaný účet má nezanedbatelné zhodnocení a je likvidní jako běžný účet. Jeho oblibu lze potvrdit skutečností, že v roce 2009 se dle vedoucích pracovníků bank ČSOB, KB a ČS zvýšil objem peněz uložených na spořicíh účtech o 30 % oproti roku předchozímu.

Spořicí účet slouží často jako rezerva při nečekaném výpadku příjmů a měl by být v podstatě jednoduchý bankovní produkt. Banky ale lákají na různá výhodná úročení s různými podmínkami, které na první pohled nejsou zřejmé. Spořicí účet je ale velmi bezpečný produkt, jelikož je od roku 2009 ze zákona<sup>22</sup> pojištěn do výše 100 %.

U jednotlivých spořicíh účtů je možné vyzorovat velké množství odlišností. Některé banky založí spořicí účet, aniž by bylo nutné mít u dané banky běžný účet a někdy je spořicí účet přímo podmíněn běžným účtem. U každé banky se také liší povinná výše prvního vkladu, přičemž u některých není počáteční vklad vyžadován vůbec. Spořicí účty se také liší povinným minimálním zůstatkem na účtu. U spořicíh účtů je vyšší úroková sazba než u běžných účtů a i tady platí, že čím vyšší vklad, tím větší úrok a čím delší výpovědní lhůta, tím také větší úrok. Úrok ze spořicíh účtů je daněn srážkovou daní, která má výši 15 %. Je počítána z přípisu úroků a zaokrouhluje se na celé koruny dolů.

Spořicí účty jsou likvidnější než termínované vklady, jelikož spořicí účty jsou otevřeny na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou či bez ní. Spořicí účty mají tu výhodu oproti termínovaným vkladům, že je možné na ně libovolně vkládat peněžní prostředky, ale na druhou stranu je jejich velkou nevýhodou, že se nemohou používat pro platební styk. Výše úrokových sazeb je velmi odlišná a pohybuje se v rozmezí několik desetin procenta až po tři procenta ročně, což se jeví jako zajímavé zhodnocení finančních prostředků. Některé družstevní záložny dokonce nabízejí při vysokých vkladech a dlouhých výpovědních lhůtách zhodnocení až kolem pěti procent ročně. Mezi ně například patří Vojenská družstevní záložna, která při vkladu od 500 000 Kč s dvouletou výpovědní lhůtou nabízí zhodnocení 4,9 %. Spořicí účet je vhodným bankovním produktem pro všechny, jelikož si většina bank za vedení účtu neúčtuje žádné poplatky. Jsou tak vhodné pro fyzické, právnické osoby či podnikatele, kteří mohou na účty vkládat pravidelně či nepravidelně.

---

<sup>22</sup> Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

Spořicí účty se dělí na spořicí účty s výpovědní lhůtou a na spořicí účty bez výpovědní lhůty, přičemž u spořicíh účtů s výpovědní lhůtou je možné předčasně vybrat jen za sankční poplatky, zatímco u spořicíh účtů bez výpovědní lhůty je možno vybírat okamžitě.

Ke spořicíh účtům je možné uvést výhody jako je vyšší úrokové sazby než na běžném účtu, zákonné pojištění vkladu na spořicíh účtu, automatické převody na běžný účet, založení účtu, vedení účtu i výpisy z účtu zdarma, možnost přístupu ke spořicíh účtu přes elektronické bankovníctví a někdy také žádná výpovědní lhůta u účtu. Mezi nevýhody spořicíh účtů lze zahrnout pouze nutnost vedení běžného účtu v některých případech a nižší zhodnocení než u jiných investičních produktů.

Nemalý počet klientů bank má své úspory uloženy na běžném účtu, který je však úročeny velmi zanedbatelnou úrokovou sazbou. Běžný účet je totiž určen pro platební styk a peníze na něm by neměly delší dobu ležet. Proto je u běžného účtu důležitější například přístup k internetovému bankovníctví než již zmiňovaná úroková sazba. Další chybou klientů je, že nesledují, kolik peněz jim zbývá na běžném účtu. Pro tuto problematiku již banky vytvořily službu, která daný problém řeší. Jedná se o trvalý příkaz k automatickému převodu nadlimitního zůstatku. Tento zůstatek je převeden z účtu běžného na účet spořicí. U tzv. inteligentních spořicíh účtů je možnost zpětného převedení peněz v případě poklesu peněžních prostředků pod nastavený limit na běžném účtu.

Všechny banky upravují své sazebníky i úrokové sazby počátkem roku, kdy je k tomu nejvhodnější příležitost. Trendem poslední doby je bohužel pokles úrokových sazeb u spořicíh účtů a to z toho důvodu, že klesla úroková sazba ČNB, která je vyhlášovaná.

## **3.2 Vybrané spořicí účty**

### ***Osobní konto ČS se spořicíh plánem***

Osobní konto se spořicíh plánem je spořicí produkt České spořitelny, který je dle informací z jejích webových stránek využíván již 1 500 000 klienty. Osobní konto neboli Osobní účet České spořitelny je určen fyzickým osobám, které jsou starší 18 let. Pokud se klient rozhodne pro spořicí plán je k tomu nutné mít založeno již zmiňované Osobní konto. Za vedení tohoto účtu sice není nic účtováno, ale za to že klient má spořicí plán už si Česká spořitelna účtuje 188 Kč, protože se jedná o nadstandardní produkt k účtu. U tohoto produktu jsou výběry z bankomatu České spořitelny bez poplatku s tím, že Česká spořitelna nabízí největší síť bankomatů v České republice. K tomuto spořicíh účtu je nabízeno spousta

dalších výhodných produktů, jako je například cestovní pojištění, úrazové pojištění nebo pojištění platební karty. Minimální počáteční vklad na tento účet činí 100 Kč. Banka úročí vklady roční úrokovou sazbou, ale na rozdíl od dalších produktů je úrok připisován měsíčně na účet klienta. Úrokové sazby pro různé kreditní zůstatky je možné vidět v tabulce č. 2.

Tabulka 2 – Úročení Osobního účtu ČS

<b>Kreditní zůstatek</b>	do 50 000 Kč	od 50 000 Kč do 100 000 Kč	od 100 000 Kč do 250 000 Kč	od 250 000 Kč do 500 000 Kč	od 500 000 Kč
<b>Úrok</b>	2,5 %	0,3 %	0,4 %	0,5%	0,6 %

Zdroj: [www.cs.cz](http://www.cs.cz)

### ***Spořicí konto KB***

KB Spořicí konto je spořicí produkt, který je určen pro fyzické osoby, které dovršily 18 let. Není sjednáváno samostatně, ale vždy jako doplňková součást balíčků pro občany jako je například Ideal konto, Konto G2 nebo Premium konto. Proto je nutné u spořicího účtu vždy platit alespoň poplatek za vedení běžného účtu, což je v případě Ideal konta 22 Kč. U tohoto produktu se nachází pásmová úroková sazba a úroky jsou připisovány čtvrtletně. Do 50 000 Kč činí úroková sazba 2 % a ta část kreditního zůstatku nad 50 000 Kč včetně je úročena 0,1 %. Pro klienta jsou zdarma zřízení účtu, vedení spořicího účtu i měsíční elektronické výpisy. Minimální výše vkladu na spořicí účet je 5 000 Kč.

### ***Spořicí účet s premií ČSOB***

Tento spořicí účet je určen občanům starším 18 let ke zhodnocení volných finančních prostředků a je určen pro fyzické osoby. ČSOB Spořicí účet s premií kombinuje výhody základní sazby, a úrokové premie, kterou má klient fixní. Vklady na účet jsou možné kdykoliv, v jakékoliv částce, tuzemským platebním stykem, zahraniční platbou nebo v hotovosti. Neexistuje výpovědní lhůta, peníze jsou k dispozici okamžitě. Úroková premie je počítána z minimálního zůstatku na Spořicím účtu s premií během premiového období, klient dostane tedy k 30. 6. a k 31. 12. připsanou úrokovou premií z nejnižšího zůstatku na Spořicím účtu během daného kalendářního půlroku. Úrok je připisován na konci kalendářního čtvrtletí k jistině. Základní úroková sazba je shodná pro všechny výše vkladu a je výši 1,5 % p.a. a fixní premiová sazba, která je vyplácena 2 x ročně, je ve výši 0,5 %. Minimální vklad na tento spořicí produkt je 5 000 Kč.

### 3.3 Spoření

Spoření lze charakterizovat jako v pravidelných intervalech ukládání určité dané částky, která je úročena úrokovou sazbou. Spoření lze rozlišovat na předlhůtné, kdy se úroky vyplácejí na počátku příslušného období a polhůtné spoření, kdy je úrok vyplácen na konci období. Spoření je zaměřováno většinou účelově a to na bydlení, studium apod. Banka získává při spoření cizí prostředky, proto se jedná o pasivní obchod.

V případě jednoduchého úročení se připisované úroky v jednotlivých úrokových obdobích počítají stále pouze z původního kapitálu a tím pádem úroky narůstají lineárně. U polhůtného spoření se částka  $S$  ukládá na konci období, při úrokové míře  $r$ , která odpovídá délce období mezi dvěma následujícími úločkami (Sekerka, 1997, str. 255). U tohoto typu úročení se úročí jen základní jistina a úroky se vyplácejí na konci jednotlivých období. Protože se nepřičítají k jistině, tak nevzniknou tedy úroky z úroků. V případě jednoduchého polhůtného úročení, které se v praxi používá daleko častěji než předlhůtní, se hodnota konečné úložky rovná:

- $S(1 + r * n)$  ve všech případech je  $n$  – doba splatnosti v letech  
 $r$  – úroková míra  
 $S$  – vložená částka

Jestliže budeme uvažovat model složeného úročení<sup>23</sup>, pak:

- hodnota první úložky na konci  $n$ -tého období je  $S(1 + r)^{n-1}$ ;
- hodnota druhé úložky na konci  $n$ -tého období je  $S(1 + r)^{n-2}$ ;
- hodnota úložky  $(n-1)$  ní na konci  $n$ -tého období je  $S(1 + r)^1$ ;
- hodnota poslední  $n$ -té úložky na konci  $n$ -tého období je  $S(1 + r)^0 = S$ .

Celkový stav úspor  $U$  je dán součtem  $U = S \sum_{i=1}^n (1 + r)^{i-1}$

---

<sup>23</sup> Srov.: CIPRA, T. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: Edice HZ, 1995. 309 s.

U modelu předlhůtního spoření se částka  $S$  ukládá na počátku období, při úrokové míře  $r$ , která odpovídá délce období mezi dvěma následujícími úločkami (Sekerka, 1997, str. 255). Jednoduché předlhůtné úročení je velmi podobné úročení polhůtnímu, ale hlavní rozdíl tkví v tom, že se úroky vyplácejí hned na počátku jednotlivých období. Předlhůtné úročení je založeno na tom, že smluvní výše dnes poskytovaného kapitálu je zároveň i budoucí hodnotou a současnou hodnotu představuje výše tohoto kapitálu snižená o úrok, který se vyplácí hned v okamžiku poskytnutí kapitálu. Složené ani jednoduché předlhůtné úročení se v praxi příliš nevyužívá a existuje spíše jen teoreticky.

## 4 Analýza spořicíh účtů na základě multikriteriálního rozhodování

V následující části bude vytvořen návrh pro porovnání spořicíh účtů, kde prvním krokem bude uspořádání vybraných kritérií podle důležitosti. Toto seřazení bude provedeno na základě řízeného rozhovoru<sup>24</sup> s pracovníky třech vybraných bank a data budou převedena do Saatyho matic na základě zjištěných informací. Dále se v této kapitole nachází výpočet výnosu u jednotlivých účtů, který je nezbytný k vysvětlení důvodu preferencí klientů. Na základě dalších Saatyho matic bude zjištěna výhodnost konkrétních produktů.

### 4.1 Saatyho metoda

Thomas L. Saaty byl americký matematik, který se narodil v roce 1923 v Iráku. Saatyho metoda vznikla v roce 1980 a používá se při řešení rozhodovacích problémů. Saatyho matice je také nazývána maticí velikosti preferencí nebo maticí relativních důležitostí. Jedná se o takzvané kvantitativní párové srovnávání a tato metoda je vhodná pro kvalitativní kritéria. Při párovém srovnávání se setkáme se třemi důležitými kroky tohoto procesu, kterými jsou definování objektu rozhodování, definice kritérií a vymezení alternativ. Při použití této metody nejde o hodnotu jednotlivých kritérií ale o fakt, zda danou variantu preferujeme či ne. Cílem je učinit rozhodnutí, která z daných variant je nejlepší a také potlačit snahu rozhodovat dle intuice. Tato metoda vyžaduje zadání preference pro všechny dvojice variant u jednotlivých kritérií pomocí Saatyho stupnice. Saatyho metoda patří mezi nejčastěji používané metody pro volbu vah, kdy se srovnávají vždy páry kritérií a hodnocení se ukládá do tzv. Saatyho matice  $S = (s_{ij})$ , což je odhad podílů vah jednotlivých kritérií. Saatyho matice je čtvercová a reciproční, což znamená že na diagonále matice budou vždy hodnoty 1. Hodnocení se do Saatyho matice ukládá následujícím způsobem:

- $(s_{ij}) =$
- 1 – i a j jsou rovnocenná ( $s_{ii} = 1$ , jelikož to samé kritérium je rovnocenné);
  - 3 – i je slabě preferováno před j;
  - 5 – i je silně preferováno před j;
  - 7 – i je velmi silně preferováno před j;
  - 9 – i je absolutně preferováno před j.

---

<sup>24</sup> Řízený rozhovor – rozhovor, jehož základem jsou pevně stanovené otázky a zpravidla také varianty odpovědí.

Hodnoty 2, 4, 6 a 8 lze používat pro jemnější rozlišení velikostí preferencí dvojic kritérií (Fotr, Dědina, 1997, str. 124). Pro jednodušší určení vah se používá metoda geometrického průměru a samotná Saatyho metoda zahrnuje těchto pět kroků.

Vyplnění Saatyho matice na základě těchto pravidel:

- Na diagonále bude hodnota 1 ( $s_{ii} = 1$ ), jelikož srovnáváme stejné kritérium

$s_{ij} \in \langle 0, 9 \rangle$ , pokud  $i$  je preferováno před  $j$ , potom  $s_{ji} = 1/s_{ij}$

Dále je pro každé  $i$  nutné vypočítat hodnotu součinu jednotlivých hodnot v matici daného řádku:

$$S_i = \prod_{j=1}^k s_{ij} \quad (1)$$

Poté se pro každé  $i$  spočítá hodnota geometrického průměru:

$$R_i = (S_i)^{1/k} \quad (2)$$

Dále se spočítá součet všech geometrických průměrů:

$$\sum_{i=1}^k R_i \quad (3)$$

Při posledním kroku se určí váhy jednotlivých kritérií podle vztahu:

$$v_i = R_i / \sum_{i=1}^k R_i \quad (4)$$

Pro výpočet vah je nutné znát tyto proměnné :

- $S$  –  $s_{ij}$  - Saatyho matice s  $i$  - počtem řádků a  $j$  - počtem sloupců;
- $S_i$  - Součin hodnot v řádku matice;
- $k$  – počet kritérií;
- $R_i$  – geometrický průměr;
- $v_i$  – váha daného kritéria.

## 4.2 Kritéria pro hodnocení výhodnosti spořicího účtu

Existuje mnoho kritérií, podle kterých se zákazník rozhoduje. Do komparace vybraných spořicích účtů je zařazeno pět kritérií, které jsou uvedeny níže a dle Saatyho matice bude určena jejich významnost, kterou jim dle pracovníků v bankovníctví občané přikládají. Jedním z těchto důležitých aspektů je pro výběr spořicího produktu to, kdy bude mít klient peníze k dispozici, čili okamžitý přístup k penězům. U spořicích účtů, které byly vybrány do této bakalářské práce, z tohoto hlediska nejsou rozdíly a klienti mají peníze k dispozici okamžitě. Mezi další kritéria je zařazeno poskytování pojištění k účtu. Pojištění

klientům poskytne pouze Česká spořitelna a to jak cestovní, úrazové pojištění či pojištění platební karty, tak i pojištění schopnosti hradit pravidelné výdaje. Pro mnohé občany je dle bankéřů také rozhodující, jestli budou mít povinnost si založit u dané banky běžný účet, aby si mohli pořídit účet spořicí. Tato povinnost je u České spořitelny a Komerční banky, jen u Československé obchodní klient běžný účet mít nemusí. Dále jsou také důležité měsíční elektronické výpisy zdarma, které poskytují všechny tři banky. Dalším kritériem je výnos, který je bezpochyby také důležitý, jelikož spořicí účty jsou určeny právě pro zhodnocení peněz. Významnost kritérií vyplynula z rozhovoru s pracovníkem ČSOB, KB a ČS a tato kritéria byla ohodnocena v Saatyho matici.

Podle výše uvedených vzorců byly vypočteny v tabulce č. 3, 4 a 5 váhy u jednotlivých kritérií, která dle zaměstnance dané banky klienti upřednostňují. Bylo nutné provést výpočet součinu hodnot matice v řádku podle vzorce 1, výpočet geometrického průměru podle vzorce 2, součet geometrických průměrů dle vzorce 3 a konečně také výpočet vah daných kritérií podle vzorce 4. Součet vah všech pěti kritérií se rovná jedné.

Tabulka 3 - Saatyho matice, ČSOB

S <sub>ij</sub>	Okamžitý přístup k penězům	Nabídka pojištění k účtu	Možnost založit spořicí účet samostatně	Měsíční elektronické výpisy zdarma	Roční výnos	Součin hodnot matice v řádku	Geometrický průměr	Váha daného kritéria
Okamžitý přístup k penězům	1	5	5	3	1/3	25	1,904	0,265
Nabídka pojištění k účtu	1/5	1	1/2	1/5	1/9	0,002	0,286	0,040
Možnost založit spořicí účet samostatně	1/5	2	1	3	1/5	0,240	0,758	0,105
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1/3	1/5	1/3	1	1/7	0,003	0,313	0,043
Roční výnos	3	9	5	7	1	945	3,936	0,547
						Součet geometrických průměrů	7,197	<b>1</b>

Zdroj: Vlastní konstrukce



Tabulka 4 – Saatyho matice, KB

Sij	Okamžitý přístup k penězům	Nabídka pojištění k účtu	Možnost založit spořicí účet samostatně	Měsíční elektronické výpisy zdarma	Roční výnos	Součin hodnot matice v řádku	Geometrický průměr	Váha daného kritéria
Okamžitý přístup k penězům	1	2	6	4	4	192	2,862	0,439
Nabídka pojištění k účtu	1/2	1	3	2	6	18,000	1,783	0,274
Možnost založit spořicí účet samostatně	1/6	1/3	1	5	3	0,833	0,964	0,148
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1/4	1/2	1/5	1	1/2	0,013	0,42	0,064
Roční výnos	1/4	1/6	1/3	2	1	0,028	0,489	0,075
						Součet geometrických průměrů	6,518	<b>1</b>

Zdroj: Vlastní konstrukce

Tabulka 5 - Saatyho matice, ČS

Sij	Okamžitý přístup k penězům	Nabídka pojištění k účtu	Možnost založit spořicí účet samostatně	Měsíční elektronické výpisy zdarma	Roční výnos	Součin hodnot matice v řádku	Geometrický průměr	Váha daného kritéria
Okamžitý přístup k penězům	1	8	5	6	2	480	3,438	0,462
Nabídka pojištění k účtu	1/8	1	1/3	1/5	1/6	0,001	0,251	0,034
Možnost založit spořicí účet samostatně	1/5	3	1	3	1/5	0,360	0,815	0,110
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1/6	5	1/3	1	1/5	0,056	0,562	0,076
Roční výnos	1/2	6	5	5	1	75	2,371	0,319
						Součet geometrických průměrů	7,437	<b>1</b>

Zdroj: Vlastní konstrukce

Z tabulky č. 3, 4 a 5 je možné vyčíst, že na základě této metody mají klienti těchto bank úplně jiné preference. Největší váhu přiřazují v ČSOB ročnímu výnosu, kterému byla přiřazena váha 0,547, v ČS má největší váhu okamžitý přístup k penězům s 0,462 a v KB bance také, ale s vahou 0,439.

Pro další výpočet je nutné spočítat, jak je kritérium vnímáno všeobecně, tudíž je nezbytné zjistit, jakou váhu má dané kritérium průměrně. Prvním kritériem byl okamžitý přístup k penězům, který má průměrnou váhu 0,389, dále nabídka pojištění k účtu s vahou 0,116, možnost založit spořicí účet samostatně s vahou 0,121, měsíční elektronické výpisy zdarma s vahou 0,061 a roční výnos s průměrnou vahou 0,314.

Na základě Saatyho matice vyplynulo, že největší váhu má pro klienty ČSOB roční výnos, avšak i v dalších dvou případech byla jeho váha dosti významná. Proto je nutné tento výnos u jednotlivých produktů spočítat, jelikož je nezbytné ho začlenit do celkového hodnocení výhodnosti. V příloze A se nacházejí data, která jsou pro tento výpočet nutná. Z dat a informací, které byly poskytnuty jednotlivými bankami, vyplynulo, že u produktu ČS se jedná o měsíční připisování úroků a produktu KB a ČSOB je úrok účtován čtvrtletně. Výpočet byl proveden pro částky 20 000 Kč, 100 000 Kč a 500 000, které jsou dle pracovníků banky příhodné pro porovnání výnosu. V případě měsíčního či čtvrtletního úročení je výpočet složitější, jelikož pokud je připisován úrok vícekrát do roka, tak každý další výnos se již počítá z jiného a vyššího základu. V přílohách B, C a D je tedy možné vidět, že i při stejné úrokové míře lze dosáhnout různých zisků, které jsou v uvedených případech sice zanedbatelné, ale při vyšších částkách s vyššími úrokovými sazbami už mají velký vliv na konečný výnos. U produktu ČS se jedná o pásmové úročení, kdy část kreditního zůstatku do 50 000 Kč je úročena 2,5 % a úročení té části kreditního zůstatku nad 50 000 Kč se postupně zvyšuje, přičemž se jedná o hodnoty úrokové sazby od 0,3 % až po 0,6 %. Pásmové úročení také najdeme u spořicího účtu KB. U produktu ČSOB zase klient dostane dvakrát ročně prémii. Přesný výpočet všech výnosů byl proveden v MS Excelu a nachází se v příloze B, C a D. Dále se v příloze A nachází výše měsíčních poplatků, které musely být po výpočtu od výnosu odečteny, aby byl zjištěn čistý výnos pro klienta.

### ***Výpočet výnosu u Osobního konta u ČS a.s***

V případě Osobního konta ČS je nutné počítat s měsíčním pásmovým úročením. Při výpočtu je nutné si částku rozdělit podle výše kreditního zůstatku na části, přičemž každá část vkladu je úročena jinou úrokovou sazbou. Částka do 50 000 Kč je úročena 2,5 %, část

kreditního zůstatku od 50000 Kč včetně do 100 000 Kč 0,30 %, dále část kreditního zůstatku od 100 000 Kč včetně do 250 000 Kč 0,40 %, výše kreditního zůstatku od 250 000 Kč včetně do 500 000 Kč 0,50 % a poslední část kreditního zůstatku od 500 000 Kč a více je úročena 0,60 %.

Po vypočítání tohoto výnosu je nutné jej podělit dvanácti, abychom zjistili, kolik bude měsíční úrok. O tento měsíční úrok bude zhodnocen kreditní zůstatek na účtu. Tento měsíční úrok je nezbytné vypočítat pro každý měsíc zvlášť, jelikož se jeho pravidelným připisováním zvyšuje kreditní zůstatek, jehož výši musím zohlednit při dalších výpočtech, protože právě z něho se úroky u dalšího měsíce opět počítají. Na konci roku by nám tedy při vkladu 20 000 Kč na tomto účtě zůstalo 20 506 Kč, při vkladu 100 000 Kč bychom měli 101 403 Kč a při 500 000 bychom získali 503 259 Kč. Tento výpočet se nachází v příloze B. Protože ale tento produkt není bezplatný, musíme navíc u každého vkladu odečíst za každý měsíc 188 Kč, tudíž  $188 \text{ Kč} \times 12 = 2256 \text{ Kč}$ . Celkem tak bude mít klient na účtě na konci roku :

- při vkladu 20 000 Kč – 18 250 Kč → - **8,75 %**;
- při vkladu 100 000 Kč – 99 147 Kč → - **0,85 %**;
- při vkladu 500 000 Kč – 501 003 Kč → + **0,2 %**.

### ***Výpočet výnosu u Spořicího konta KB a.s.***

V příloze C je přesný postup pro určení výše výnosu pro Spořicí účet KB. Taktéž se jedná o pásmové úročení s tím, že nejlépe jsou úročeny částky do 50 000 Kč a to 2 %. Kreditní zůstatek nad 50 000 Kč už je úročen pouze 0,1 %. Tento produkt má čtvrtletní připisování, tudíž po výpočtu výnosu dle pásmového úročení, bude tento výnos vydělen čtyřmi, aby bylo možné vyvodit čtvrtletní úrok. Dále tedy budeme úrok počítat z vkladu zhodnoceného o tento úrok, tudíž bude zůstatek každé čtvrtletí vyšší. Po výpočtu bylo zjištěno, že klient by měl při vkladu 20 000 Kč na konci roku 20 403 Kč, dále při vkladu 100 000 Kč by měl 101 050 Kč a při vkladu v hodnotě 500 000 Kč by měl dostat 501 451 Kč. Jelikož u tohoto produktu musí klient zaplatit poplatek 22 Kč měsíčně, je nutné ještě u každého vkladu odečíst za každý měsíc 22 Kč, tudíž  $22 \text{ Kč} \times 12 = 264 \text{ Kč}$ . Celkem tak bude mít klient na účtě na konci roku :

- při vkladu 20 000 Kč – 20 139 Kč → + **0,67 %**;
- při vkladu 100 000 Kč – 100 786 Kč → + **0,79 %**;
- při vkladu 500 000 Kč – 501 187 Kč → + **0,24 %**.

### Výpočet výnosu u Spořicího účtu s prémie ČSOB a.s.

Výpočet výnosu u Spořicího účtu s prémie je součástí přílohy D. Tento produkt nabízí stejnou úrokovou sazbu u všech vyšší vkladů a tato úroková míra má hodnotu 1,5 %. Dále však klient dostane 2 x ročně prémie, která je ve výši 0,5 % z nejnižšího zůstatku za daný půlrok. V tomto případě se také úroky připisují čtvrtletně, takže po spočítání výnosu, bude tento výnos vydělen opět čtyřmi, abychom zjistili, kolik činí čtvrtletní úrok. Dále budeme úrok počítat z již zhodnoceného vkladu tímto úrokem, a tak bude kreditní zůstatek každé čtvrtletí vyšší a vyšší. Na základě výpočtu se ukázalo, že klient by měl při vkladu 20 000 Kč na konci roku 20 504 Kč, při vkladu 100 000 Kč by měl 102 518 Kč a při výši vkladu 500 000 Kč by měl 512 592 Kč. Jelikož je tento produkt poskytován zdarma, nemusíme odečítat žádné poplatky. Celkem tak bude mít klient na účtě na konci roku :

- při vkladu 20 000 Kč – 20 504 Kč → + **2,52 %**;
- při vkladu 100 000 Kč – 102 518 Kč → + **2,52 %**;
- při vkladu 500 000 Kč – 512 592 Kč → + **2,52 %**.

V tabulce č. 6 jsou uvedeny informace o tom, o kolik procent se klientovi u těchto produktů zhodnotí částka 20 000 Kč, 100 000 Kč a 500 000 Kč, pokud si ji uloží na daný spořicí účet, po dobu jednoho roku a s penězi nebude nijak manipulovat. Nejvyšší výnos je patrný u Spořicího účtu s prémie u ČSOB a tento výnos by měl jako jediný překročit inflaci, která je dle ČNB v roce 2010 kolem 0,8 %.

Tabulka 6 - Komparace spořicíh účtů dle výnosu

Produkt	Osobní konto se spořicím plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB
Vklad 20 000 Kč	- 8,75 %	+ 0,67 %	+ 2,52 %
Vklad 100 000 Kč	- 0,85 %	+ 0,79 %	+ 2,52 %
Vklad 500 000 Kč	+ 0,2 %	+ 0,24 %	+ 2,52 %

Zdroj: Vlastní konstrukce

### 4.3 Návrh komparace spořicíh účtů

V tabulce č. 7 je možné vidět návrh pro postup komparace u částky 20 000 Kč. V tomto návrhu je již brána v potaz průměrná váha kritéria a podle toho jsou tato kritéria seřazena. V tabulce jsou seřazená kritéria ještě ohodnocena podle míry splnění daného kritéria s přihlédnutím na jeho významnost.

Tabulka 7- Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 20 000 Kč

Spořicí produkt	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB	váha	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB
Možnost okamžitého přístupu k penězům	9	9	9	0,398	3,582	3,582	3,582
Míra ročního výnosu	0	2	8	0,186	0	0,372	1,488
Možnost založit spořicí účet samostatně	0	1	7	0,157	0	0,157	1,099
Nabídka pojištění k účtu	6	1	1	0,152	0,912	0,152	0,152
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1	1	1	0,107	0,107	0,107	0,107
<b>Výsledek</b>				1	<b>4,601</b>	<b>4,37</b>	<b>6,428</b>

Zdroj: Vlastní konstrukce

Konečný výpočet v tabulce č. 7 je proveden opět Saatyho metodou, kde jsou klasickým výpočtem stanoveny váhy a to podle vzorců 1, 2, 3 a 4. Konečný součet vah opět dává dohromady jedna. U každého produktu je pak vynásobeno ohodnocení kritéria jeho vahou a připočteno k celkovému výsledku. Celkový součet poté znázorní, který produkt by byl pro klienta při dané částce nejvýhodnější. Z těchto tabulky č. 7 je možné vyčíst, že při použití této metody a při vložení částky 20 000 Kč, se jeví jako nejlepší varianta Spořicí účet s prémie ČSOB z pohledu všech bank. Je to z toho důvodu, že jeho výnos značně převyšuje výnos u ostatních dvou produktů, přičemž výnos je pro klienty většinou poměrně důležitý. Další příčinou je také to, že jedině u ČSOB je možno spořicí účet založit samostatně a toto kritérium má také celkem velkou významnost a tím pádem je celkový výsledek o mnoho vyšší

než v prvních dvou případech. Ohodnocení ostatních kritérií se oproti výnosu příliš nemění, protože dané požadavky jsou poskytovány u všech vyšší vkladu, jen jsou ovlivněna důležitostmi.

V případě vkladu v hodnotě 100 000 Kč bude postup komparace shodný. Po stanovení vah je opět v tabulce č. 8 proveden výpočet k zjištění výhodnosti produktů.

Tabulka 8 - Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 100 000 Kč

<b>Spořicí produkt</b>	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB	váha	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB
Možnost okamžitého přístupu k penězům	9	9	9	0,394	3,546	3,546	3,546
Míra ročního výnosu	0	3	7	0,193	0	0,579	1,351
Možnost založit spořicí účet samostatně	0	1	7	0,156	0	0,156	1,092
Nabídka pojištění k účtu	6	1	1	0,151	0,906	0,151	0,151
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1	1	1	0,105	0,105	0,105	0,105
<b>Výsledek</b>				1	4,557	4,537	6,245

Zdroj: Vlastní konstrukce

Pokud klient vkládá částku okolo 100 000 Kč, mělo by být využití produktu ČSOB nejlepší variantou. V případě vložení této částky je výhodnost třetí varianty celkem výrazná, jelikož výnos je neustále značně vyšší než u ČS a KB a jeho významnost není zanedbatelná. Dokonce je i z tabulky č. 3 patrné, že klienti ČSOB se nejvíce dle zaměstnanců zajímají právě o výnos, což bude pravděpodobně způsobeno poměrně vysokým výnosem u spořicího účtu ČSOB, který činí 2,52 % při vložení jakékoliv částky, přičemž tento výnos o mnoho převyšuje výnosy u zbývajících dvou produktů. U bank, které neposkytují významné zhodnocení peněžních prostředků, se klienti zaměřují na jiná kritéria, což je možné vidět v tabulkách č. 4 a 5.

Při částce 100 000 Kč se začala zvyšovat míra ročního výnosu u produktu KB, jelikož poplatky, které musí klienti měsíčně zaplatit, už nebyly tak významné vzhledem ke

zvyšujícím se výnosu. Při této výši vkladu však Osobní konto ČS vykazovalo stále ztrátu v případě ročního vkladu, proto bylo ohodnoceno nulou jako v předchozím případě. V tabulce č. 9 se nachází návrhy na komparaci spořicíh účtů při vkladu 500 000 Kč. Opět je postup návrhu totožný s těmi předchozími.

Tabulka 9 - Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 500 000 Kč

<b>Spořicí produkt</b>	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB	váha	Osobní konto se spořicíh plánem ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOB
Možnost okamžitého přístupu k peněžům	9	9	9	0,4	3,6	3,6	3,6
Míra ročního výnosu	1	2	7	0,181	0,181	0,362	1,267
Možnost založit spořicí účet samostatně	0	1	7	0,158	0	0,158	1,106
Nabídka pojištění k účtu	6	1	1	0,153	0,918	0,153	0,153
Měsíční elektronické výpisy zdarma	1	1	1	0,107	0,107	0,107	0,107
<b>Výsledek</b>				1	4,806	4,38	6,233

Zdroj: Vlastní konstrukce

Z této tabulky č. 9 je patrné, že v případě použití této metody se při vložení částky 500 000 Kč jeví jako nejvýhodnější pro zákazníka také varianta Spořicí účet s prémie ČSOB, jako tomu bylo u částky 20 000 Kč i 100 000 Kč. V této tabulce již došlo k rozdělení výnosu mezi všechny tři produkty, jelikož Osobní konto začalo u vkladů kolem 500 000 Kč vykazovat zisk místo ztráty. Na základě tohoto návrhu pro komparaci spořicíh účtů bylo zjištěno, že využití spořicího účtu u ČSOB by pro klienty mělo být celkově nejvýhodnější. Na základě této komparace je možné si vytvořit určitou představu o rozdílech, které mezi jednotlivými produkty jsou.

## Závěr

Na trhu je v současné době nabízen nespočet různých produktů, které slouží ke zhodnocování peněz. Tato bakalářská práce se zabývá především spořicími účty, které se v posledních letech staly velmi oblíbeným produktem mezi občany, ačkoliv úrokové sazby u spořicích účtů se ale v poslední době neměnily nebo klesaly. Klienti v současné době vydělají stejně nebo méně, než tomu bylo v minulosti, a proto je důležité se rozhodnout, co bude pro klienta nejvhodnější. V podstatě jedinou výjimkou spořicího produktu, který hravě překročí i vyšší míru inflace, je stavební spoření.

Cílem této bakalářské práce bylo na základě multikriteriálního rozhodování analyzovat spořicí účty u vybraných bank. Jednalo se o porovnání produktů třech českých bank s největším ziskem: ČS, a.s, KB, a.s. a ČSOB, a.s.. pomocí návrhu postupu pro porovnání spořicích účtů. V této práci bylo také pojednáno o tom, jaký výnos mohou zhruba očekávat při různých vkladech na spořicí účet a dále také o skutečnostech, které klienta při výběru spořicího účtu nejvíce zajímají. Na základě těchto informací byla stanovena kritéria pro porovnání jednotlivých spořicích účtů a pomocí Saatyho metody byly k těmto kritériím přiřazeny váhy dle názoru pracovníků jednotlivých bank na požadavky klientů.

Na základě dalších Saatyho matic bylo vypočteno, který produkt je při dané částce pro občana nejvýhodnější. Na základě toho návrhu komparace je evidentní, že v případě, že by měl klient volné finanční prostředky a chtěl je vložit na spořicí účet, měl by své finance vložit na spořicí účet s premií od ČSOB, a.s., protože po vyhodnocení se jevil jako optimální u částky 20 000 Kč, 100 000 Kč i 500 000 Kč.

Klient by se neměl orientovat pouze podle výše úrokové sazby, kterou banka u spořicího účtu nabízí. Přestože tato práce poskytuje průřez pouze vybranými spořicími produkty, je zřejmé, že veřejně prezentovaná úroková sazba spořicích účtů nemusí být vždy tím nejspolehlivějším měřítkem pro výběr optimálního spořicího produktu. Při rozhodování, kam vložit své volné finanční prostředky, by měl klient vzít v úvahu i ostatní související podmínky, například náklady spojené s vedením účtu, také to, zda je úročení pásmové či ne, nebo za jak dlouho bude mít své prostředky k dispozici. Vysoká úroková sazba neznamená vysoký výnos, protože ten může být zcela spotřebován fixními poplatky nebo dokonce ani nemusí stačit na pokrytí všech nákladů. Výsledky této bakalářské práce by měly sloužit k vytvoření představy o současné situaci na trhu v oblasti spořicích produktů.



## Použitá literatura

1. CIPRA, Tomáš. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: Edice HZ, 1995. 309 p. ISBN 80-901918-0-0
2. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. 673 s., ISBN 80-7201-515-X
3. DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty, 2. Akt. vydání*, Praha :, Linde, 2001, 681 s., ISBN 80-7201-310-6
4. FOTR, Jiří, DĚDINA, Jiří. *Manažerské rozhodování*. Praha: Ekopress, 1997. 207 s., ISBN 80-901991-7-8
5. PÁNEK, Dalibor. *Bankovní regulace a dohled*. Brno : Masarykova Univerzita, 2005. 58 s., ISBN 80-210-3660-5
6. POLOUČEK, Stanislav, et al. *Bankovníctví*. Praha : C.H.Beck, 2006. 716 s., ISBN 80-7179-462-7
7. POLOUČEK, Stanislav, et al. *Bankovníctví*. Praha : C.H.Beck, 2005. 716 s, ISBN 80-7248-287-4
8. REVENDA, Zbyněk, et al. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha : Management Press, 2005. 627 s., ISBN 80-7261-132-1
9. SEKERKA, Bohuslav. *Banky a bankovní produkty*. Praha : Profess Consulting, 1997. 532 s., ISBN 80-85235-51-X
10. SYROVÝ, Petr. *Investování pro začátečníky*. Praha: Grada, 2005. 108 p., ISBN 80-247-1366-7
11. ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava. *Bankovníctví I*. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2005. 201 s., ISBN 80-86754-53-7
12. WELCH, P. J., et al. *Economics*. 7th ed. St. Louis University, 2004. 544 p., ISBN 0-470-00028-7
13. <http://www.csob.cz/cz/Lide/Sporeni-a-investovani/sporici-produkty/Stranky/CSOB-Sporici-ucet-s-premii.aspx>. [www.csob.cz](http://www.csob.cz) (accessed March 17, 2010).
14. [http://www.kb.cz/cs/seg/seg1/products/kb\\_saving\\_account.shtml](http://www.kb.cz/cs/seg/seg1/products/kb_saving_account.shtml).[www.kb.cz](http://www.kb.cz)(accessed March 17, 2010).
15. [http://www.csas.cz/banka/menu/cs/lide/nav00000\\_lide\\_nds\\_5\\_prod\\_1393](http://www.csas.cz/banka/menu/cs/lide/nav00000_lide_nds_5_prod_1393).[www.cs.cz](http://www.cs.cz) (accessed March 17, 2010).
16. <http://www.osporeni.cz/sporici-ucty/>. [www.osporeni.cz](http://www.osporeni.cz) (accessed March 17, 2010).
17. <http://www.sfinance.cz/osobni-finance/informace/sporici-ucty/vyhody-a-nevyhody/>.[www.sfinance.cz](http://www.sfinance.cz) (accessed March 17, 2010).

18. <http://www.mesec.cz/clanky/sazby-sporicich-uctu-klesaji/>. [www.mesec.cz](http://www.mesec.cz) (accessed March 17, 2010).
19. [http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/faq/faq\\_diskontni\\_historie.txt](http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/faq/faq_diskontni_historie.txt). [www.cnb.cz](http://www.cnb.cz) (accessed March 26, 2010).
20. Obchodní zákoník, smlouva o vkladovém účtu, § 716 - §719 b

## Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 - Základní struktura bilance banky.....	22
Tabulka 2 – Úročení Osobního účtu ČS .....	35
Tabulka 3 - Saatyho matice, ČSOB.....	40
Tabulka 4 – Saatyho matice, KB .....	41
Tabulka 5 - Saatyho matice, ČS .....	41
Tabulka 6 - Komparace spořicíh účtů dle výnosu .....	44
Tabulka 7- Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 20 000 Kč.....	45
Tabulka 8 - Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 100 000 Kč.....	46
Tabulka 9 - Návrh komparace spořicíh účtů při vkladu 500 000 Kč.....	47
Graf 1- Vývoj vybraných subjektů finančního trhu v ČR.....	21
Graf 2 - Vývoj vkladů domácností od roku 2000 do roku 2010 v ČR .....	25
Graf 3 - Vývoj akcií a zatímních listů ve vlastnictví domácností od 2000 do 2010 v ČR .....	29

## **Seznam zkratek**

ČS – Česká spořitelna, a.s.

KB – Komerční banka, a.s.

ČSOB – Československá obchodní banka, a.s.

EU – Evropská unie

ČNB – Česká národní banka

ESCB – Evropský systém centrálních bank

## **Seznam příloh**

Příloha A – Data potřebná pro výpočet výnosu

Příloha B – Výpočet ročního výnosu Osobního konta ČS

Příloha C – Výpočet ročního výnosu Spořicího konta KB

Příloha D – Výpočet ročního výnosu Spořicího účtu s premií ČSOB

## Příloha A

### Data potřebná pro výpočet výnosu

Produkt	Osobní konto ČS	Spořicí konto KB	Spořicí účet s prémie ČSOD
Připisování úroků	měsíčně	čtvrtletní	čtvrtletní
Poplatky	188 Kč	22 Kč	0 Kč
Úroková sazba	<p>pěsmiová</p> <p>0 - 40 000,00 Kč - 2,5 %</p> <p>50 000 Kč - 49 999,99 Kč - 0,3 %</p> <p>100 000 Kč - 240 000,00 Kč - 0,4 %</p> <p>250 000 Kč - 495 999,99 Kč - 0,5 %</p> <p>nad 500 000 Kč - 0,6 %</p>	<p>pěsmiová</p> <p>do 50 000 Kč - 2 %</p> <p>nad 50 000 Kč - 0,1 %</p>	<p>1,0% p.a. + 2x 0,5% prémie</p>

Zdroj: Vlastní konstrukce, data z webových stránek bank

## Příloha B

### Výpočet ročního výnosu Osobního konta ČS

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
2	leden	vklad	roční úrok	měsíční úrok	celkem za měsíc			červenec	501 627	3259,762196	271,6468496	501 899	
3									100 701	1402,802334	116,9001945	100 817	
4		500 000	3250	270,8333333	500 271				20 251	506,2826426	42,19022022	20 293	
5		100 000	1400	116,6666667	100 117								
6		20000	500	41,66666667	20 042								
7								srpen	501 899	3261,392077	271,7826731	502 170	
8									100 817	1403,269935	116,9391613	100 934	
9									20 293	507,3373982	42,27811651	20 336	
10	únor	500 271	3251,625	270,96875	500 542								
11		100 117	1400,466667	116,7055556	100 233								
12		20 042	501,0416667	41,75347222	20 083			září	502 170	3263,022773	271,9185644	502 442	
13									100 934	1403,737692	116,978141	101 051	
14									20 336	508,3943511	42,36619592	20 378	
15	březen	500 542	3253,250813	271,1042344	500 813								
16		100 233	1400,933489	116,7444574	100 350								
17		20 083	502,0855035	41,84045862	20 125			říjen	502 442	3264,654284	272,0545237	502 714	
18									101 051	1404,205604	117,0171337	101 168	
19									20 378	509,453506	42,45445883	20 421	
20	duben	500 813	3254,877438	271,2397865	501 084								
21		100 350	1401,400467	116,7833722	100 467								
22		20 125	503,1315149	41,92762624	20 167			listopad	502 714	3266,286611	272,1905509	502 987	
23									101 168	1404,673673	117,0561394	101 285	
24									20 421	510,5148674	42,54290562	20 463	
25	květen	501 084	3256,504877	271,3754064	501 356								
26		100 467	1401,8676	116,8223	100 584								
27		20 167	504,1797056	42,01497547	20 209			prosinec	502 987	3267,919755	272,3266462	503 259	
28									101 285	1405,141897	117,0951581	101 403	
29									20 463	511,5784401	42,63153667	20 506	
30	červen	501 356	3258,133129	271,5110941	501 627								
31		100 584	1402,334889	116,8612408	100 701								
32		20 209	505,23008	42,10250667	20 251								

Zdroj: Vlastní konstrukce, data z [www.cs.cz](http://www.cs.cz)

## Příloha C

### Výpočet ročního výnosu Spořicího konta KB

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2	březen	vklad	roční úrok	čtvrtletní úrok	celkem za čtvrtletí				
3		500 000	1450	362,5	500 363				
4		100 000	1050	262,5	100 263				
5		20 000	400	100	20 100				
6									
7	červen	500 363	1450,3625	362,590625	500 725				
8		100 263	1050,2625	262,565625	100 525				
9		20 100	402	100,5	20 201				
10									
11	září	500 725	1450,72509	362,6812727	501 088				
12		100 525	1050,52507	262,6312664	100 788				
13		20 201	404,01	101,0025	20 302				
14									
15	prosinec	501 088	1451,08777	362,771943	<b>501 451</b>				
16		100 788	1050,7877	262,6969242	<b>101 050</b>				
17		20 302	406,03005	101,5075125	<b>20 403</b>				
18									

Zdroj: Vlastní konstrukce, data z [www.kb.cz](http://www.kb.cz)

## Příloha D

### Výpočet ročního výnosu Spořicího účtu s premií ČSOB

E17		fx =(B17+D17)+(0,005*B13)				
	A	B	C	D	E	F
1						
2	březen	vklad	roční úrok	čtvrtletní úrok	celkem za čtvrtletí	
3		500 000	7500	1875	501 875	
4		100 000	1500	375	100 375	
5		20 000	300	75	20 075	
6						
7	červen	501 875	7528,125	1882,03125	506 257	
8		100 375	1505,625	376,40625	101 251	
9		20 075	301,125	75,28125	20 250	
10						
11	září	506 257	7593,85547	1898,463867	508 155	
12		101 251	1518,77109	379,6927734	101 631	
13		20 250	303,754219	75,93855469	20 326	
14						
15	prosinec	508 155	7622,33243	1905,583107	<b>512 592</b>	
16		101 631	1524,46649	381,1166213	<b>102 518</b>	
17		20 326	304,893297	76,22332427	<b>20 504</b>	
18						
19						

Zdroj: Vlastní konstrukce, data z [www.csob.cz](http://www.csob.cz)